

REGULAMENT

privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată

Publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.481 din 20.11.2024, art.912

APROBAT

prin Hotărârea Comitetului executiv
al Băncii Naționale a Moldovei
nr. 289 din 14 noiembrie 2024

În vigoare: din **20 decembrie 2024**

(cu excepția subpct. 184.4, care intră în vigoare: din 1 februarie 2025)

Titlul I

Obiect, domeniu de aplicare și definiții

1. Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată (în continuare - regulamentul) stabilește:
 - 1.1. condițiile și modul de licențiere a administratorilor infrastructurilor pieței financiare, precum și cerințele față de activitatea acestora;
 - 1.2. condițiile și modul de autorizare a autorităților de guvernanță a schemelor și a aranjamentelor de plată, precum și cerințele față de activitatea acestora;
 - 1.3. modalitatea de monitorizare a a infrastructurilor pieței financiare, a schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată, și a participanților la acestea;
 - 1.4. cerințe față de emitenții instrumentelor de plată în legătură cu emiterea, acceptarea și gestiunea acestor instrumente;
 - 1.5. cerințe față de prestatorii de servicii de plată (în continuare – PSP), care notifică accesul la schemele de plată cu cardul și de remitere de bani, înregistrate peste hotarele Republicii Moldova.
2. Prezentul regulament se aplică:
 - 2.1. infrastructurilor pieței financiare (*în continuare* – IPF), inclusiv administratorilor acestora, licențiați pe teritoriul Republicii Moldova;
 - 2.2. schemelor și aranjamentelor de plată, inclusiv autorităților de guvernanță a acestora, autorizate pe teritoriul Republicii Moldova;
 - 2.3. participanților la IPF și schemele menționate la subpct. 2.1 și 2.2;
 - 2.4. PSP licențiați care emit, pun în circulație și/sau acceptă instrumente de plată pe teritoriul Republicii Moldova.
3. IPF operate pe teritoriul Republicii Moldova de către Banca Națională a Moldovei în calitate de administrator al acestora, nu li se aplică prevederile următoarelor puncte din prezentul regulament: pct. 9-11 , subpct. 19.3 – 19.5 , pct. 20-25 , pct. 26-32 , pct. 75-80 , pct. 81-84 , pct. 92-94 , pct. 158.

4. Schemelor și aranjamentelor de plată operate pe teritoriul Republicii Moldova de către Banca Națională a Moldovei în calitate de autoritate de guvernanță a acestora, nu li se aplică prevederile următoarelor puncte din prezentul regulament: pct. 127, subpct. 136.3 – 136.5, pct. 145-147, pct.164.
5. Noțiunile și expresiile utilizate în prezentul regulament au semnificațiile prevăzute în Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (în continuare – *Legea 548/1995*), Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (*Legea 114/2012*), Legea nr. 183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare (*Legea 183/2016*), Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (*Legea 234/2016*). De asemenea, în scopul prezentului regulament se definesc următoarele noțiuni:
 - 5.1. **acceptant** - un PSP care încheie un contract cu beneficiarul plății privind acceptarea și prelucrarea tranzacțiilor de plată cu instrumente de plată electronică, efectuate în scopul executării unui transfer de fonduri către beneficiarul plății și/sau eliberează mijloace bănești în numerar deținătorilor instrumentului de plată electronică;
 - 5.2. **agent nostro** - bancă utilizată de participanții la o IPF pentru decontare;
 - 5.3. **arhitectura sistemului informațional aferent IPAD** - reprezentări fizice și logice care oferă informații despre elementele, conexiunile, relațiile, interacțiunile și comportamentul la diferite niveluri de abstractizări și pe domenii diferite ale sistemului informațional;
 - 5.4. **autenticitate** – proprietatea informației de a fi asociată cu autorul ei prin prezența unei probe de identitate și care oferă certitudine privind sursa pretinsă a informației;
 - 5.5. **autorizarea operațiunii** – permisiunea PSP emitent de a efectua o anumită operațiune prin intermediul instrumentului de plată emis;
 - 5.6. **bancă custode** - bancă ce păstrează și protejează activele financiare ale terților;
 - 5.7. **card de plată** (*în continuare – card*) - un suport (fizic sau virtual) de informație standardizat și, după caz, personalizat, prin intermediul căruia deținătorul, de regulă, cu utilizarea numărului personal de identificare al său și/sau a unor alte coduri care permit identificarea sa, în funcție de tipul cardului de plată are acces la distanță la contul de plăți la care este atașat cardul în vederea efectuării operațiunilor de plată;
 - 5.8. **card personalizat** – card de plată care este atașat la un cont de plăți și pe care este tipărită/embosată informația despre deținător;
 - 5.9. **card personificat** – card de plată care este atașat la un cont de plăți și pe care nu este tipărită/embosată informația despre client. Acest card se emite prin completarea cererii de emitere a cardului, cu furnizarea datelor și documentelor necesare pentru identificarea deținătorului în evidența internă a PSP.
 - 5.10. **card de debit** - cardul prin intermediul căruia utilizatorul dispune de fondurile din contul său de plăți pentru a efectua operațiuni de plată.
 - 5.11. **card de debit amânat** - cardul prin intermediul căruia utilizatorul dispune de fondurile oferite de emitent sub forma unei linii de credit

pentru a efectua operațiuni de plată, întreaga sumă datorată emitentului urmând a fi rambursată integral până la sfârșitul perioadei specificate în contract;

- 5.12. **card de credit** - cardul prin intermediul căruia utilizatorul dispune de fondurile oferite de emitent sub forma unei linii de credit pentru a efectua operațiuni de plată, suma datorată urmând a fi rambursată total sau parțial, existând obligația de rambursare a sumei minime stabilite în contract până la data stipulată în acesta;
- 5.13. **card virtual** - card fără suport fizic, utilizat de obicei pentru efectuarea plăților în mediul on-line;
- 5.14. **card personal** - cardul de plată care este atașat la contul de plăți deschis pe numele unei persoane fizice care nu practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate;
- 5.15. **card de afaceri (business)** - cardul de plată care este atașat la contul de plăți deschis pe numele unei persoane juridice, persoane fizice care practică activitatea de întreprinzător sau alt tip de activitate;
- 5.16. **clearing** - procesul de transmitere, reconciliere și, după caz, confirmare a ordinelor de transfer înainte de decontare, cu posibilitatea de includere a compensării pe bază netă a ordinelor de transfer și de stabilire a pozițiilor finale pentru decontare;
- 5.17. **comerciant** - o persoană juridică, o persoană fizică care practică activitatea de întreprinzător sau alt tip de activitate, care acceptă carduri de plată în calitate de instrument de plată fără numerar pentru mărfurile comercializate, serviciile prestate, lucrările executate, în baza contractului încheiat cu PSP acceptant;
- 5.18. **condiții de piață extreme, dar plauzibile** - set cuprinzător de condiții istorice și ipotetice, incluzând cele mai volatile perioade care au fost suportate de piețele deservite de IPF;
- 5.19. **conducere** - membru/membri al organului executiv, care sunt implicați în gestionarea zilnică a activității administratorului IPF sau a schemei/aranjamentului de plată;
- 5.20. **conexiune** - un set de contracte și acorduri operaționale între două sau mai multe IPF care conectează aceste IPF direct sau printr-un intermediar;
- 5.21. **conexiune directă** - conexiune stabilită între două IPF, fără a exista intermedierea realizată de un terț;
- 5.22. **conexiune indirectă** - conexiune stabilită între două IPF prin intermediul unui terț care nu este o IPF;
- 5.23. **conexiune releu** - conexiune care implică minimum trei IPF, în care o IPF realizează intermedierea între alte două IPF.
- 5.24. **continuitatea activității** - starea de funcționare neîntreruptă a operațiunilor, ce presupune măsuri organizaționale, tehnice și de personal implementate pentru a asigura continuitatea serviciilor critice după o întrerupere cauzată de producerea unui eveniment perturbator și pentru reluarea treptată a tuturor serviciilor în cazul unui eveniment perturbator major, prelungit sau cu efecte pe scară largă;

- 5.25. **consiliu** - consiliul de administrație și/sau consiliul de supraveghere al administratorului IPF. Consiliul nu are funcții executive;
- 5.26. **contraparte centrală (CPC)** - o persoană juridică care se interpune între contrapărțile la contractele tranzacționate pe una sau mai multe piețe financiare, devenind astfel cumpărător pentru fiecare vânzător și vânzător pentru fiecare cumpărător;
- 5.27. **dată prevăzută pentru decontare** - ziua în care fondurile și/sau instrumentele financiare sunt datorate și trebuie să fie puse la dispoziția beneficiarului acestora, în conformitate cu regulile IPF respective;
- 5.28. **decontare finală** - transferul necondiționat și irevocabil al fondurilor și/sau instrumentelor financiare sau stingerea unei obligații de către o IPF sau de către participanții la aceasta, în concordanță cu prevederile contractuale;
- 5.29. **decontare în banii băncii centrale** - serviciul furnizat de o bancă centrală, în calitate de agent de decontare pentru o IPF, pentru stingerea obligațiilor de plată prin efectuarea de înregistrări în conturile de decontare deschise și administrate de banca centrală pentru participanții la acea IPF sau pentru agenții nostro;
- 5.30. **decontare în banii băncii** - serviciul furnizat de o bancă, în calitate de agent de decontare pentru o IPF, pentru stingerea obligațiilor de plată prin efectuarea de înregistrări în conturile de decontare deschise și administrate de bancă pentru participanții la acea IPF sau pentru agenții nostro;
- 5.31. **dispozitiv special** - un dispozitiv (fizic sau virtual) prin intermediul căruia se efectuează operațiuni cu utilizarea (în formă fizică, contactless, tokenizată) a cardurilor de plată, care poate fi:
- 5.31.1. **bancomat** (denumit prescurtat conform uzanțelor internaționale – ATM), ce permite utilizatorilor de servicii de plată să efectueze operațiuni de retragere a mijloacelor bănești în numerar din conturile de plăți, transferuri de mijloace bănești, depunerea mijloacelor bănești în conturi și informarea privind situația conturilor și a operațiunilor efectuate;
- 5.31.2. **imprinter**, destinat deservirii deținătorilor de carduri de plată, aflat la PSP sau la un comerciant, care permite transpunerea amprentei datelor reliefate ale unui card de plată pe un formular standardizat al chitanței;
- 5.31.3. **POS terminal**, destinat deservirii deținătorilor de carduri de plată, aflat la un PSP sau la un comerciant, care permite citirea datelor de pe banda magnetică și/sau de pe microprocesorul cardului de plată, procesarea acestor date și a altor date referitoare la operațiunea inițiată;
- 5.31.4. **POS terminal virtual**, destinat deservirii deținătorilor de carduri de plată, aflat la un PSP sau la un comerciant, care permite identificarea cardului și a deținătorului, obținerea datelor necesare pentru autorizarea și procesarea operațiunii inițiate.
- 5.32. **deținător** – client (persoană fizică sau juridică) al PSP care, în baza contractului încheiat cu PSP, deține un dispozitiv și/sau un nume de

- utilizator/parolă/cod sau orice alt element similar care să permită PSP autentificarea acestuia de la distanță;
- 5.33. **expunere** - reprezintă valoarea maximă dintre zero și valoarea de piață sau costul de înlocuire a unei tranzacții sau a unui portofoliu de tranzacții cu o contrapartidă, care s-ar pierde implicit ca urmare a imposibilității contrapartidei de a-și îndeplini obligațiile asumate;
- 5.34. **expuneri curente** - pierderea financiară pe care administratorul unei IPF sau participanții la aceasta ar suporta-o imediat dacă unul dintre participanți nu ar putea să își îndeplinească obligațiile rezultate din participarea la respectiva IPF;
- 5.35. **expunere potențială viitoare** - expunerea maximă estimată a avea loc la un moment viitor în timp, la un nivel ridicat de încredere statistică. Potențiala expunere viitoare apare din potențialele fluctuații ale valorii de piață a pozițiilor deschise ale unui participant între momentul în care acestea sunt înregistrate sau resetate la prețul curent al pieței și momentul în care sunt lichidate sau acoperite efectiv;
- 5.36. **expunere la riscul de credit** - o sumă sau o valoare expusă riscului ca un participant să nu o deconteze în întregime, atunci când este scadentă sau la orice moment ulterior;
- 5.37. **externalizare** - utilizarea de către o entitate a unui furnizor extern, în vederea desfășurării de către acesta, pe bază contractuală și în mod continuu, a unor activități efectuate în mod obișnuit de către entitatea în cauză;
- 5.38. **furnizor de lichiditate** - o entitate cu care o IPF a încheiat un acord de furnizare a fondurilor;
- 5.39. **furnizor de serviciu critic** - furnizor al unui serviciu care este indispensabil pentru funcționarea unei IPF, a unui participant, a unui PSP. În categoria furnizorilor de servicii critice sunt incluse și entitățile către care au fost externalizate activități, servicii sau funcții critice;
- 5.40. **garanție** - un activ sau un angajament al unui terț care este utilizat de un furnizor de garanție pentru a garanta o obligație față de un beneficiar al garanției;
- 5.41. **guvernanță** - set de relații între proprietarii IPF, organele de conducere și alte părți relevante ce includ participanți, autorități, clienți ai participanților, IPF interdependente și piața deservită;
- 5.42. **infrastructură a pieței financiare (IPF)** - are semnificația prevăzută la art. 2 din Legea 548/1995. În sensul prezentului regulament, în categoria IPF sunt incluse sistemele de plăți și sistemele de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare din cadrul depozitarilor centrali (DC) și contrapărților centrale (CPC);
- 5.43. **integritate** - proprietatea informației de a păstra acuratețea, deplinătatea și consistența ei;
- 5.44. **intervenție manuală** - activitate care se inițiază și se realizează manual;
- 5.45. **instrucțiune critică** - ordin de transfer care trebuie efectuat cu prioritate, în cazul apariției unei perturbări, pentru evitarea manifestării și propagării riscurilor în cadrul unei IPF sau a riscului sistemic;

- 5.46. **instrument de plată** - are semnificația prevăzută la art. 3 din Legea 114/2012. În sensul prezentului regulament, acestea includ instrumentele de plată electronică și cele pe suport hârtie;
- 5.47. **instrument de plată electronică** - un card de plată sau un alt instrument de plată similar bazat pe un sistem informatic, sau un instrument de plată electronic cu acces la distanță;
- 5.48. **instrument de plată electronic cu acces la distanță (IPAD)** - set de proceduri, care se bazează pe o soluție informatică și/sau echipament de tipul: internet-banking, PC-banking, phone-banking, mobile-banking, care permite utilizatorului, prin intermediul unei metode de autentificare și al unui mijloc de comunicație, accesul la contul de plăți și inițierea de operațiuni de plată, în baza fondurilor de care dispune:
- 5.48.1. **PC banking** - se bazează pe o aplicație a PSP instalată la stațiile de lucru la sediul utilizatorului și pot utiliza în calitate de mijloc de comunicație atât rețele private, cât și rețeaua Internet;
- 5.48.2. **internet-banking** (browser based payments) - oferă posibilitatea accesării sistemului prin intermediul unei pagini web operate de către PSP, fără preinstalarea aplicației la utilizator;
- 5.48.3. **mobile-banking** - sistemele prin intermediul cărora tranzacțiile/ instrucțiunile de plată sunt transmise și/sau confirmate de utilizator către PSP prin intermediul unei aplicații mobile instalate pe dispozitiv mobil;
- 5.48.4. **phone-banking** - sunt bazate pe metoda vocală de transmitere a informației prin intermediul operatorului deservirii telefonice (Call Center) sau prin autoservire, utilizând telefonul cu culegere prin taste (Touch Tone Telephone) și a mijloacelor telefoniei computerizate (cum sunt de ex. tehnologiile IVR (Interactiv Voice Response), Speech to Text, Text to Speech);
- 5.49. **marjă** - garanție constituită în favoarea contrapartidei pentru a proteja împotriva expunerilor curente sau potențiale viitoare cauzate de evoluția prețului de piață sau a eventualei incapacități de îndeplinire a obligațiilor;
- 5.50. **membru independent al consiliului** - un membru neexecutiv al consiliului care nu are nicio relație de afaceri, familială sau de altă natură care creează un conflict de interese cu IPF sau administratorul IPF, acționarii majoritari ai IPF, conducerea IPF sau participanții la IPF și care nu a avut astfel de relații în cei doi ani care precedă numirea sa în consiliu;
- 5.51. **mijloc de comunicație** - complex de mijloace tehnice și de program interdependente destinat asigurării schimbului de date între PSP și utilizator;
- 5.52. **modificare majoră** - a) schimbarea semnificativă a arhitecturii IPF, introducerea unor noi funcționalități ori activități sau schimbări cu un impact semnificativ asupra profilului de risc al IPF, b) dezvoltarea funcționalităților noi în cadrul IPAD sau modificarea funcționalităților existente, ce țin de modalitatea de identificare a utilizatorului, de accesare a instrumentului de către acesta, de autorizare a plăților;
- 5.53. **modificare minoră** - modificare care nu poate fi calificată ca majoră;

- 5.54. **nonrepudiere** – asigurarea imposibilității negării unei tranzacții de către deținător sau PSP, prin intermediul unui mecanism ce asigură probarea integrității și autenticității informației fie de către părțile implicate, fie de o parte terță;
- 5.55. **numărul de referință al tranzacției** – număr unic de identificare asociat fiecărei tranzacții, ce identifică univoc tranzacția în cadrul unei anumite zile operaționale;
- 5.56. **participant** - în sensul prezentului regulament, o entitate care este identificată sau recunoscută de un administrator al unei IPF și căreia i se permite, direct sau indirect, să trimită ordine de transfer/plată către respectiva IPF și care este capabilă să primească ordine de transfer/plată de la aceasta;
- 5.57. **participant critic** - un participant la o IPF care, datorită volumelor sau valorilor tranzacțiilor sau serviciilor prestate către acea IPF, în cazul unei probleme operaționale majore cu care s-ar confrunta acest participant, poate afecta semnificativ ceilalți participanți sau IPF. Administratorul IPF stabilește și informează anual participanții desemnați ca critici;
- 5.58. **participant direct** - o entitate care are o relație contractuală cu un administrator al unei IPF, are permisiunea să trimită ordine de transfer către acea IPF și este capabilă să primească ordine de transfer de la aceasta;
- 5.59. **părți interesate relevante** - participanți, alte IPF care au impact asupra riscurilor specifice unei IPF și, de la caz la caz, alți actori afectați de pe piață;
- 5.60. **PIN** - numărul personal de identificare a deținătorului de card de plată (denumit prescurtat conform uzanțelor internaționale – PIN), un cod personal în posesia deținătorului de card de plată, atribuit de către PSP emitent sau definit de către deținător și care reprezintă un element de securitate personalizat care permite identificarea deținătorului de card la efectuarea anumitor operațiuni cu utilizarea cardului;
- 5.61. **plan de lichidare ordonată** - plan elaborat de administratorul IPF pentru închiderea ordonată a IPF;
- 5.62. **plan de redresare** - plan elaborat de administratorul IPF pentru restabilirea bunei funcționări a IPF;
- 5.63. **portabilitate** - aspectele operaționale aferente transferurilor pozițiilor contractuale, de mijloace bănești sau de instrumente financiare de la o IPF sau de la un participant la o altă IPF sau participant;
- 5.64. **prestator de servicii de plată (PSP)** - entitate autorizată să presteze servicii de plată pe teritoriul Republicii Moldova, în sensul art. 5 din Legea 114/2012;
- 5.65. **punerea în circulație** - punerea la dispoziția clienților a unui instrument de plată, în baza unui contract încheiat cu aceștia;
- 5.66. **reziliența cibernetică** - capacitatea unei IPF de a: anticipa amenințările cibernetice, rezista la atacurile cibernetice, limita amploarea consecințelor și relua activitatea după atacuri cibernetice;
- 5.67. **risc de credit** - riscul ca o contraparte, indiferent dacă este participant sau altă entitate, să nu își poată îndeplini în întregime obligațiile financiare atunci când acestea devin scadente sau oricând în viitor;

- 5.68. **risc de custodie** - riscul de a suporta o pierdere a activelor deținute în custodie din cauza insolvenței, neglijenței, fraudei, administrării defectuoase sau evidenței necorespunzătoare ale custodelui;
- 5.69. **risc de decontare** - riscul ca decontarea fondurilor sau a instrumentelor financiare în cadrul unei IPF să nu aibă loc integral la data preconizată pentru decontare;
- 5.70. **risc general de afaceri** - orice depreciere potențială a situației financiare a administratorului unei IPF, ca urmare a unui declin al încasărilor sau a unei creșteri a cheltuielilor acestuia, astfel încât cheltuielile depășesc încasările și conduc la o pierdere care trebuie acoperită din capitalul propriu;
- 5.71. **risc de investiție** - riscul de pierdere cu care se confruntă un administrator al unei IPF sau un participant atunci când administratorul IPF investește resursele proprii sau ale participanților;
- 5.72. **risc juridic** - riscul care rezultă din neaplicarea sau aplicarea defectuoasă a cadrului legal sau a prevederilor contractuale, de obicei, determinând o pierdere;
- 5.73. **risc de lichiditate** - riscul ca o contraparte, participant sau altă entitate să nu dispună de suficiente fonduri care să îi permită să își îndeplinească integral obligațiile asumate la scadență, deși, în viitor, ar putea avea fonduri suficiente în acest sens;
- 5.74. **risc operațional** - riscul ca deficiențele sistemelor de informații sau ale proceselor interne, erorile umane, deficiențele în administrare sau perturbările provocate de evenimente externe sau de servicii externalizate să conducă la reducerea, deteriorarea sau întreruperea serviciilor furnizate de administratorul unei IPF sau de emitenții/acceptanții instrumentelor de plată;
- 5.75. **risc de piață** - riscul înregistrării de pierderi, în poziții bilanțiere și extrabilanțiere, care rezultă din variația prețurilor de pe piață;
- 5.76. **risc de principal** - riscul ca o contraparte să piardă întreaga valoare implicată într-o tranzacție, respectiv riscul ca un vânzător al unui activ financiar să livreze activul în mod irevocabil, dar să nu primească contravaloarea acestuia, sau riscul ca un cumpărător al unui activ financiar să plătească pentru un activ în mod irevocabil și să nu îl primească;
- 5.77. **risc de corelare nefavorabilă** - riscul care decurge din expunerea față de un participant sau emitent atunci când garanția furnizată de acel participant sau emisă de acel emitent este puternic corelată cu riscul de credit al acestuia;
- 5.78. **schemă de plată** - are semnificația prevăzută la art. 2 din Legea 548/1995. În sensul prezentului regulament, în categoria schemelor de plată sunt incluse schemele/sistemele de plăți cu cardul, schemele/sistemele de remitere de bani și schemele de plată cu instrumente de plată;
- 5.79. **schemă de plată cu cardul** - un set unic de reguli, practici, standarde și/sau orientări de punere în aplicare privind executarea tranzacțiilor de plată cu cardul, care este separat de orice infrastructură de plată care asigură funcționarea sa și care include orice organism decizional, organizație sau entitate răspunzătoare pentru funcționarea schemei;

- 5.80. schemă cvadripartită de plată cu cardul** - o schemă de plată cu cardul în care tranzacțiile de plată cu cardul se execută din contul de plăți al unui plătitor către contul de plăți al unui beneficiar al plății prin intermediul schemei, al emitentului (din partea plătitorului) și al acceptantului (din partea beneficiarului plății). Atunci când o schemă tripartită de plată cu cardul acordă o licență altor PSP pentru emiterea instrumentelor de plată cu cardul sau acceptarea tranzacțiilor de plată cu cardul sau pentru ambele operațiuni, sau emite instrumente de plată cu cardul împreună cu un partener de comarcare sau prin intermediul unui agent, aceasta este considerată ca fiind o schemă cvadripartită de plată cu cardul;
- 5.81. schemă tripartită de plată cu cardul** - o schemă de plată cu cardul în care sistemul însuși prestează servicii de acceptare și de emitere și tranzacțiile de plată cu cardul sunt efectuate din contul de plăți al unui plătitor către contul de plăți al unui beneficiar al plății din cadrul schemei;
- 5.82. semnificativ** – calificativ al unui risc, a unei dependențe și/sau a unei schimbări care poate afecta capacitatea unei entități de a funcționa sau de a furniza servicii conform așteptărilor;
- 5.83. serviciu critic** - serviciu esențial pentru funcționarea unei infrastructuri a pieței financiare sau a unui PSP, a cărui indisponibilitate sau absență poate determina apariția unei perturbări majore în funcționarea normală și care nu poate fi reprodus sau a cărui reproducere ar presupune costuri care nu sunt rezonabile;
- 5.84. siguranță în funcționare** - modalitate de gestionare a riscurilor specifice IPF, respectiv a instrumentului de plată, în scopul asigurării funcționării conform nivelurilor de calitate a serviciilor și/sau a orarului de funcționare asumat, fără a afecta în mod negativ încrederea participanților și a publicului;
- 5.85. sistem de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare (SD)** - aranjament formal între trei sau mai mulți participanți, fără a include posibile bănci de decontare, contrapărți centrale, case de compensare sau participanți indirecti, cu reguli comune și aranjamente standardizate, a cărui activitate constă în executarea ordinelor de transfer de instrumente financiare;
- 5.86. sistem de decontare prin schimburi de valoare** – un sistem de decontare, utilizat pentru decontarea unor obligațiuni conexe, cum ar fi livrarea de instrumente financiare contra mijloace bănești (livrare contra plată) sau livrarea de valută contra altei valute (plată contra plată);
- 5.87. sistem de plăți (SP)** - aranjament formal între trei sau mai mulți participanți, fără a include posibile bănci de decontare, contrapărți centrale, case de compensare sau participanți indirecti, cu reguli comune și aranjamente standardizate pentru executarea ordinelor de plată între participanți;
- 5.88. sistem de plăți de mare valoare** - sistem de plăți care procesează ordine de plată de mare valoare și/sau urgente;
- 5.89. sistem de plăți de mică valoare** - sistem de plăți care procesează ordine de plată de mică valoare inițiate cu instrumente de plată de tipul

transferurilor de credit, cecurilor, cambiilor, biletelor la ordin, cardurilor etc.;

- 5.90. **situație de urgență** - un eveniment, o situație sau o împrejurare care are capacitatea de a determina nefuncționarea sau perturbarea operațiunilor, serviciilor sau funcțiilor unei IPF, inclusiv perturbarea sau împiedicarea decontării finale;
- 5.91. **societate afiliată** - o societate care îl controlează pe participant sau care este controlată de acesta sau care se află sub același control ca participantul, unde relația de control este definită potrivit legislației R. Moldova;
- 5.92. **teste de stres** - cuantificarea expunerilor la riscul de credit și de lichiditate care ar rezulta din evoluția și volatilitatea prețurilor în scenarii extreme, dar plauzibile;
- 5.93. **tranzacție** - operațiune de plată efectuată în formă electronică prin intermediul IPAD, utilizând un mecanism ce permite verificarea autenticității, integrității și non repudierii acesteia.

Titlul II

Dispoziții generale

Capitolul I

Cerințe generale aplicabile administratorilor IPF

Secțiunea 1

Cerințele privind regulile, procedurile și contractele elaborate/încheiate de administratorul IPF

6. 6.1. În vederea identificării și gestionării riscului juridic, administratorul IPF evaluează măsura în care legislația aplicabilă în toate jurisdicțiile relevante asigură un grad ridicat de certitudine și sprijină fiecare aspect semnificativ al activităților IPF operată de acesta.
- 6.2. Administratorul IPF stabilește cu claritate regulile și procedurile IPF și încheie contracte, în conformitate cu legislația aplicabilă în toate jurisdicțiile relevante.
- 6.3. În aplicarea prevederilor subpct. 6.2 administratorul IPF realizează următoarele măsuri:
- 6.3.1. comunică Băncii Naționale a Moldovei, participanților și, dacă este cazul, clienților participanților, într-un mod clar și ușor de înțeles, legislația, regulile, procedurile și contractele aplicabile pentru funcționarea IPF;
 - 6.3.2. ia măsurile necesare pentru a se asigura că regulile, procedurile și contractele sale produc efecte juridice în toate jurisdicțiile relevante și depune toată diligența pentru ca acțiunile pe care le ia în baza acestor reguli, proceduri și contracte să nu fie anulate, reversibile sau suspendate;

- 6.3.3. identifică și diminuează riscurile care decurg din orice potențial conflict de legi, în cazul în care își desfășoară activitatea în mai multe jurisdicții.

Secțiunea a 2-a

Cerințele generale privind guvernanta

7. 7.1. În vederea asigurării unui cadru de administrare responsabil, administratorul IPF stabilește obiective documentate care acordă prioritate ridicată siguranței și eficienței IPF.
- 7.2. Obiectivele stabilite potrivit subpct. 7.1 susțin în mod explicit stabilitatea financiară și alte considerente relevante de interes public, inclusiv promovarea piețelor financiare eficiente și deschise, utilizarea standardelor de industrie și protocoalelor pentru a crește certitudinea, transparența și stabilitatea pe piață, considerarea adecvată a intereselor participanților, clienților participanților, autorităților relevante și altor părți interesate, dezvăluirea adecvată a datelor de piață către autoritățile relevante și către public, accesul echitabil și deschis la IPF.
8. 8.1. Administratorul IPF deține mecanisme de guvernanta documentate și efective, care stabilesc ierarhii clare și directe de responsabilitate și răspundere.
- 8.2. La solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, a deținătorilor de instrumente financiare sau a participanților, administratorul IPF pune la dispoziția acestora informații relevante cu privire la mecanismele prevăzute la subpct. 8.1.
- 8.3. Administratorul IPF trebuie să facă disponibile public versiuni prescurtate ale informațiilor prevăzute la subpct. 8.1.
9. Administratorul IPF stabilește și definește în mod clar rolul și responsabilitățile și raporturile ierarhice ale **consiliului**, incluzând în mod cumulativ următoarele elemente:
- 9.1. stabilirea unor obiective strategice clare pentru IPF;
- 9.2. stabilirea unor proceduri documentate pentru funcționarea IPF, inclusiv proceduri pentru identificarea, notificarea și gestionarea conflictelor de interese ale membrilor acestuia;
- 9.3. asigurarea eficacității selectării, monitorizării și, dacă este cazul, a eliberării din funcție a membrilor conducerii;
- 9.4. stabilirea unor politici de remunerare corespunzătoare, în conformitate cu cele mai bune practici și bazate pe realizările pe termen lung;
- 9.5. aprobarea deciziilor care au un impact semnificativ asupra profilului de risc al IPF, precum și asupra documentelor-cheie privind riscul care reglementează operațiunile IPF;
- 9.6. aprobarea și reexaminarea anuală a cadrului normativ de gestionare a riscurilor, cadrului privind riscul operațional și planul aferent de continuitate a activității, planul de redresare și lichidare ordonată și planul privind capitalul, cadrele privind riscul de credit și riscul de lichiditate, cadrul privind aranjamentele de garantare care

reglementează gestionarea riscurilor, strategia de investiții a IPF, precum și cadrul de reziliență cibernetică.

10. Consiliul își analizează, cel puțin anual, atât performanța de ansamblu, cât și performanța individuală a membrilor săi.
11. Componenta consiliului manifestă integritate și o gamă de competențe tehnice, cunoștințe și experiență, atât cu privire la IPF, cât și cu privire la piața financiară în general, permițând consiliului să își îndeplinească rolurile și responsabilitățile. Consiliul include membri neexecutivi și cel puțin un membru independent.
12. 12.1. Administratorul IPF stabilește și definește în mod explicit rolul, responsabilitățile și raporturile ierarhice ale organului executiv.
12.2. Componenta organului executiv manifestă integritate și o gamă de competențe tehnice, cunoștințe și experiență, atât cu privire la IPF, cât și cu privire la piața financiară în general, permițând organului executiv să își îndeplinească responsabilitățile privind funcționarea și gestionarea riscurilor administratorului IPF.
12.3. Sub coordonarea consiliului, responsabilitățile **organului executiv** implică asigurarea următoarelor:
 - 12.3.1. consecvența activităților administratorului IPF cu obiectivele, strategia și toleranța la risc a acestuia;
 - 12.3.2. planificarea, executarea și monitorizarea corespunzătoare a controalelor interne și a procedurilor aferente, pentru promovarea obiectivelor administratorului IPF;
 - 12.3.3. evaluarea și testarea periodică a controalelor interne și a procedurilor aferente de către echipe de gestionare a riscului și de audit intern bine pregătite și cu personal suficient;
 - 12.3.4. implicare activă în procesul de control al riscurilor;
 - 12.3.5. alocarea de resurse suficiente cadrului de gestionare a riscurilor IPF.
13. 13.1. Consiliul stabilește și monitorizează un cadru documentat de gestionare a riscurilor, care:
 - 13.1.1. include politica de gestiune a riscurilor, inclusiv nivelurile de toleranță la riscuri a administratorului IPF, precum și instrumentele/activitățile de control ale riscurilor;
 - 13.1.2. stabilește atribuții și răspunderea pentru deciziile privind riscul;
 - 13.1.3. descrie procesul decizional în cursul situațiilor de criză și de urgență legate de IPF, precum și legate de evoluțiile de pe piețele financiare care pot avea un efect advers asupra lichidității pieței și asupra stabilității sistemului financiar național;
 - 13.1.4. descrie funcțiile de control intern.
- 13.2. Consiliul se asigură că există trei linii de apărare clare și eficace (operațiuni, gestionarea riscurilor și audit intern), care sunt separate una de cealaltă și care beneficiază de suficiente atribuții, independență, resurse și acces la consiliu.
14. 14.1. Consiliul se asigură că deciziile majore, care afectează structura tehnică și funcțională a IPF, regulile și strategia de ansamblu, în special în ceea ce

privește alegerea unui mecanism de compensare și decontare, structura de operare, gama de produse compensate sau decontate și utilizarea tehnologiei și procedurilor, protejează în mod corespunzător interesele legitime ale părților interesate relevante ale IPF.

14.2. Administratorul IPF consultă părțile interesate relevante și, după caz, orice persoană interesată, într-un interval de timp rezonabil înainte de luarea deciziilor prevăzute la subpct. 14.1.

Secțiunea a 3-a

Cerințe privind cadrul pentru gestionarea cuprinzătoare a riscurilor

- 15.** În vederea asigurării și menținerii unui cadru solid de gestionare a riscurilor, administratorul IPF stabilește și menține proceduri și mecanisme adecvate pentru a identifica, măsura, monitoriza și gestiona în mod cuprinzător gama de riscuri care apar în IPF sau sunt suportate de către aceasta.
- 16.** Administratorul IPF revizuieste cel puțin anual cadrul de gestionare a riscurilor, stabilit conform subpct. 13.1.
- 17.** **17.1.** Administratorul IPF stimulează participanții și, dacă este cazul, clienții acestora, pentru a gestiona și limita riscurile pe care le induc în IPF și pe care IPF le suportă din partea acestora.
17.2. În ceea ce privește participanții, administratorul IPF impune un regim de sancțiuni pecuniare eficace, proporționale și descurajante, acorduri de împărțire a pierderilor sau ambele.
- 18.** Pentru o gestionare adecvată a riscurilor, administratorul IPF revizuieste, cel puțin anual, riscurile semnificative pe care IPF le suportă din partea altor entități și cele pe care le induce altor entități, inclusiv IPF, bănci de decontare, furnizori de lichiditate și prestatori de servicii, ca urmare a interdependențelor dintre acestea. Administratorul IPF elaborează instrumente de gestionare a riscurilor care sunt solide și proporționale cu nivelul identificat de risc.
- 19.** **19.1.** Administratorul IPF definește operațiunile și serviciile critice ale IPF și identifică scenariile specifice care îl pot împiedica să furnizeze aceste operațiuni și servicii critice în mod continuu și evaluează eficacitatea tuturor opțiunilor de redresare sau de lichidare ordonată.
19.2. Administratorul IPF reexaminează, cel puțin anual, operațiunile și serviciile critice ale IPF.
19.3. În baza evaluării stabilite la subpct. 19.1, administratorul IPF pregătește un plan viabil de redresare a IPF și de lichidare ordonată.
19.4. Planul de redresare și lichidare ordonată cuprinde, fără a se limita la acestea:
 - 19.4.1.** un rezumat cuprinzător al principalelor strategii de redresare și lichidare ordonată;
 - 19.4.2.** operațiunile și serviciile critice ale IPF, precum și o descriere a măsurilor necesare pentru a pune în aplicare strategiile principale de redresare și lichidare ordonată.

19.5. Administratorul IPF transmite Băncii Naționale a Moldovei planul de redresare și lichidare ordonată în termen de 10 zile de la adoptarea acestuia.

Secțiunea a 4-a

Cerințe pentru gestionarea riscului de credit

20. 20.1. Administratorul IPF stabilește un cadru robust de măsurare, monitorizare și gestionare a expunerilor sale la riscul de credit față de participanții săi și a expunerilor la riscul de credit între participanți, care decurg din procesele IPF de plată, compensare și decontare, și identifică toate sursele de risc de credit.
- 20.2. Măsurarea și monitorizarea expunerilor la riscul de credit se efectuează pe întreaga durată a zilei, utilizând informații actualizate și instrumente corespunzătoare de gestionare a riscurilor.
21. 21.1. Administratorul IPF, în cazul unui sistem de decontare pe bază netă amânată multilateral, se asigură că:
- 21.1.1. obligațiile financiare sunt stabilite cel târziu în momentul în care un ordin de transfer este inclus în calcularea pozițiilor de decontare netă accesibile fiecărui participant; și
 - 21.1.2. sunt deținute suficiente resurse pentru a acoperi expunerile la riscul de credit rezultate potrivit subpct. 21.2 și 21.3, cel târziu în momentul menționat la subpct. 21.1.1.
- 21.2. Administratorul IPF, inclusiv cel care operează un sistem de decontare pe bază netă amânată cu garantarea decontării, care în cursul operațiunilor IPF suportă expuneri la riscul de credit față de participanții săi, își acoperă expunerea la riscul de credit față de fiecare participant utilizând garanțiile, fondurile de garantare, capitalul propriu (după deducerea sumei dedicate acoperirii riscului general de afaceri) sau alte resurse financiare echivalente.
- 21.3. Administratorul IPF, inclusiv cel care operează un sistem de decontare pe bază netă amânată fără garantarea decontării, dar în care participanții se confruntă cu expuneri la riscul de credit care rezultă din procesele de plată, compensare și decontare ale IPF, dispune de norme sau de acorduri contractuale cu acești participanți.
- 21.4. Normele sau acordurile contractuale prevăzute la subpct. 21.3 trebuie să asigure că participanții vor furniza suficiente resurse, astfel cum sunt prevăzute la subpct. 21.2, pentru a acoperi expunerile la riscul de credit care rezultă din procesele IPF de plată, compensare și decontare în raport cu cei doi participanți care, împreună cu societățile afiliate, generează în sistem cea mai mare expunere agregată la riscul de credit.
- 21.5. Suplimentar, administratorul IPF stabilește reguli și proceduri:
- 21.5.1. pentru gestionarea pierderilor care rezultă direct din neîndeplinirea obligațiilor unuia sau mai multor participanți la IPF;
 - 21.5.2. pentru acoperirea pierderilor potențial neacoperite, inclusiv rambursarea oricăror fonduri pe care administratorul IPF le poate împrumuta de la furnizorii de lichiditate;

- 21.5.3. pentru reconstituirea, la nivelul prevăzut la subpct. 21.2 și 21.4, a oricăror resurse financiare utilizate de IPF în cursul unui eveniment de criză.
22. 22.1. Administratorul unei CPC asigură decontarea obligațiilor financiare.
- 22.2. În sensul subpct. 22.1, administratorul unei CPC acoperă complet expunerile curente și potențiale viitoare față de fiecare participant cu un grad ridicat de încredere, utilizând marje și alte resurse financiare prefinanțate potrivit secțiunilor a 5-a și a 6-a din prezentul capitol.
- 22.3. În situația unei CPC, care este implicată în activități cu un profil de risc mai complex sau care este de importanță sistemică în mai multe jurisdicții, administratorul asigură deținerea unor resurse financiare suplimentare pentru a acoperi o gamă largă de scenarii potențiale de stres, care includ, fără a se limita însă la, intrarea în incapacitate de plată a acelor doi participanți și a societăților afiliate, care ar putea produce cea mai mare expunere agregată la riscul de credit pentru CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.
- 22.4. Toate CPC asigură deținerea unor resurse financiare suplimentare pentru a acoperi o gamă largă de scenarii potențiale de stres, care includ, fără a se limita la, intrarea în incapacitate de plată a aceluși participant și a societăților afiliate, care ar putea produce cea mai mare expunere agregată la riscul de credit pentru CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.
- 22.5. În toate cazurile, administratorul unei CPC documentează justificarea care stă la baza stabilirii valorii resurselor financiare totale pe care le păstrează și trebuie să dispună de aranjamente de guvernare potrivite referitoare la această valoare.
23. 23.1. Administratorul CPC determină valoarea și testează cu regularitate zilnică, prin teste de stres riguroase, suficiența resurselor financiare totale disponibile în cazul unei intrări sau al unor intrări multiple în incapacitate de plată, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.
- 23.2. Administratorul unei CPC dispune de proceduri clare de raportare a rezultatelor testelor sale de stres către organismele de decizie ale CPC, precum și de utilizare a acestor rezultate pentru a evalua caracterul adecvat al resurselor sale financiare totale și pentru a le ajusta.
- 23.3. Testele de stres sunt realizate zilnic, folosind parametri și ipoteze standard și predeterminate.
- 23.4. Cel puțin o dată pe lună, administratorul unei CPC efectuează o analiză cuprinzătoare și amănunțită a scenariilor testelor de stres, a modelelor, a parametrilor și ipotezelor aferente, pentru a se asigura că acestea sunt adecvate pentru a determina nivelul cerut de protecție al CPC împotriva intrării în incapacitate de plată, având în vedere condițiile de piață curente și evoluția lor.
- 23.5. Administratorul unei CPC efectuează analiza testelor de stres mai des atunci când produsele compensate sau piețele deservite sunt caracterizate de volatilitate ridicată, devin mai puțin lichide sau atunci când dimensiunea sau gradul de concentrare a pozițiilor deținute de către participanții la CPC cresc în mod semnificativ.

24. Administratorul unei CPC realizează o validare completă a modelului de administrare a riscului de credit cel puțin o dată pe an.
25. 25.1. Pentru efectuarea testelor de stres, administratorul unei CPC ia în considerare efectul unei game largi de scenarii relevante de stres, atât în privința pozițiilor participanților intrați în incapacitate de plată, cât și din perspectiva posibilelor modificări de preț în perioadele de lichidare a acestor poziții.
- 25.2. Scenariile de stres includ vârfurile istorice relevante ale volatilității prețurilor, schimbările altor factori ai pieței, precum determinanții prețului sau curbele de randament, intrările multiple în incapacitate de plată pe diverse orizonturi de timp, presiunile simultane în cadrul piețelor de finanțare și de active, precum și un spectru de scenarii de stres prospective, într-o varietate de condiții de piață extreme, dar plauzibile.

Secțiunea a 5-a **Cerințe privind aranjamentele de garantare**

26. În situația în care administratorul unei IPF stabilește aranjamente de garantare pentru a gestiona riscul de credit la care se expune sau la care sunt expuși participanții în cazul compensării multilaterale, va accepta numai garanții cu risc de credit, de lichiditate și de piață scăzut.
27. 27.1. Administratorul unei IPF acceptă cu titlu de garanție numai următoarele active:
- 27.1.1. fonduri bănești; și
 - 27.1.2. active cu riscuri scăzute de credit, de lichiditate și de piață, respectiv active pentru care administratorul IPF poate demonstra Băncii Naționale a Moldovei, în baza unei evaluări interne adecvate, că îndeplinesc toate condițiile următoare:
 - 27.1.2.1. au fost emise de un emitent cu risc scăzut de credit;
 - 27.1.2.2. sunt liber transferabile fără a fi afectate de nicio constrângere juridică sau creanțe ale terților;
 - 27.1.2.3. sunt exprimate într-o monedă al cărei risc este gestionat de administratorul IPF;
 - 27.1.2.4. au date fiabile privind prețurile, publicate în mod periodic, cel puțin lunar;
 - 27.1.2.5. nu fac altfel obiectul unor riscuri semnificative de corelare nefavorabilă;
 - 27.1.2.6. nu sunt emise de participantul care furnizează garanția sau de o entitate care face parte din același grup cu respectivul participant, cu excepția cazului:
 - a) unor obligațiuni garantate de participant față de IPF și
 - b) numai atunci când activele utilizate drept garanție sunt separate în mod corespunzător de activele participantului și îndeplinesc cerințele prevăzute la subpct. 27.1.2.1-27.1.2.5.

- 27.2. Administratorul IPF aprobă și aplică o metodologie obiectivă aferentă evaluării interne asupra activelor, pentru analiza îndeplinirii condițiilor, prevăzute la subpct. 27.1.2.
28. 28.1. Administratorul IPF stabilește și pune în aplicare politici și proceduri de monitorizare a nivelului riscului de credit al emitentului garanției, a lichidității pieței și a volatilității prețurilor pentru fiecare activ acceptat drept garanție.
- 28.2. Administratorul IPF monitorizează periodic, cel puțin anual, caracterul adecvat al politicilor și procedurilor prevăzute la subpct. 28.1.
- 28.3. Reexaminarea politicilor și procedurilor prevăzute la subpct. 28.1 este realizată de fiecare dată când are loc o schimbare semnificativă ce afectează expunerea la risc a IPF.
- 28.4. Administratorul IPF evaluează garanțiile la prețul pieței, cel puțin zilnic.
29. Administratorul IPF stabilește marje de ajustare a valorii stabile și conservatoare, le testează cel puțin anual și ține seama de condițiile pieței în situație de criză. Procedurile de ajustare a valorii sunt validate, cel puțin anual, de alt personal decât cel care a conceput și aplicat procedurile de ajustare a valorii.
30. Administratorul IPF ia măsuri de evitare a concentrării deținerilor de anumite active, atunci când acest lucru ar afecta semnificativ capacitatea de a lichida rapid aceste active fără efecte adverse semnificative asupra prețului.
31. Administratorul IPF care acceptă garanții transfrontaliere identifică și diminuează riscurile asociate utilizării acestora și se asigură că respectiva garanție transfrontalieră poate fi utilizată în timp util.
32. Administratorul IPF utilizează un sistem de gestionare a garanțiilor adecvat și flexibil din punct de vedere operațional.

Secțiunea a 6-a **Cerințe privind marjele**

33. 33.1. Administratorul unei CPC acoperă expunerile sale la riscul de credit față de participanți, pentru toate produsele, prin intermediul unui sistem efectiv de marje, determinat pe baza riscurilor și revizuit cu regularitate.
- 33.2. Nivelurile marjelor trebuie să fie proporționale cu riscurile și caracteristicile particulare ale fiecărui produs, portofoliu și piață pe care o deservește.
- 33.3. Administratorul CPC dispune, în timp util, de o sursă sigură de informații referitoare la preț, pentru sistemul său de marje. Administratorul CPC stabilește proceduri și modele solide de evaluare pentru circumstanțele în care informațiile referitoare la preț nu sunt disponibile rapid sau nu sunt de încredere.
- 33.4. Administratorul CPC adoptă modele și parametri pentru marjele inițiale care să fie bazate pe risc și care generează cerințe de marjă suficiente pentru a-și acoperi expunerile potențiale viitoare față de participanți, în

intervalul dintre ultima colectare a marjelor și lichidarea pozițiilor ca urmare a intrării în incapacitate de plată a unui participant.

33.5. Marja inițială îndeplinește un interval stabilit de încredere de cel puțin 99 la sută cu privire la distribuția estimată a expunerilor viitoare.

33.6. Pentru administratorul unei CPC care calculează marja la nivelul portofoliului, cerința din subpct. 33.5 se aplică pentru distribuțiile expunerilor viitoare ale fiecărui portofoliu.

33.7 Pentru administratorul unei CPC care calculează marja la un nivel mai detaliat, precum un subportofoliu sau pe produs, cerința din subpct. 33.5 este îndeplinită pentru distribuțiile expunerilor viitoare ale fiecărui subportofoliu sau produs.

33.8. Modelul utilizat pentru determinarea marjelor trebuie:

33.8.1. să utilizeze o estimare precaută a orizonturilor de timp necesare pentru hedging (acoperire internă a expunerilor potențiale viitoare) sau închiderea pozițiilor pe fiecare tip de produse compensate de către CPC (inclusiv în condiții de piață tensionate);

33.8.2. să dispună de o metodă adecvată de evaluare a expunerii la riscul de credit care să acopere factorii de risc relevanți pentru produse și efectele de portofoliu (reducerea valorii unui portofoliu în raport cu reducerea valorii activelor individuale reprezentate în portofoliul respectiv) între produse; și

33.8.3. în măsura în care este posibil și prudent, să limiteze necesitatea unor modificări prociclice destabilizatoare.

34. Administratorul unei CPC marchează la piață pozițiile participanților și colectează marja de variație cel puțin zilnic, pentru a limita acumularea de expuneri curente.

35. Administratorul unei CPC deține autoritatea și capacitatea operațională de a face, în timpul zilei, apeluri în marjă și plăți către participanți, atât programate, cât și neprogramate.

36. Pentru a calcula cerințele de marjă, administratorul CPC poate permite compensări sau reduceri ale marjei solicitate cu privire la produsele pe care le compensează sau cu privire la produsele compensate de către aceasta și o altă CPC, dacă riscul unui produs este corelat în mod semnificativ și sigur cu riscul celui alt produs.

37. Acolo unde două sau mai multe CPC sunt autorizate să ofere marje între CPC-uri, acestea trebuie să dețină măsuri de siguranță adecvate și sisteme armonizate de administrare a riscurilor.

38. 38.1. Administratorul unei CPC analizează și monitorizează performanța modelului său și capacitatea de acoperire a marjelor, prin realizarea de teste zilnice riguroase de tip testare a posteriori și cel puțin lunar sau mai des, atunci când este cazul, de analize de senzitivitate.

38.2. Administratorul unei CPC efectuează, cu regularitate, o evaluare a proprietăților teoretice și empirice ale modelului său de marjă pentru toate produsele pe care le compensează.

38.3. Pentru realizarea analizelor de senzitivitate a capacității de acoperire a modelului, prevăzute la subpct. 38.1, administratorul unei CPC ia în considerare o gamă largă de parametri și ipoteze, care să reflecte posibilele condiții de piață, inclusiv cele mai volatile perioade înregistrate de către piețele pe care le deservește, precum și schimbările extreme în corelațiile dintre prețuri.

39. Administratorul CPC revizuieste și validează cu regularitate sistemul său de marje.

Secțiunea a 7-a

Cerințe privind gestionarea riscului de lichiditate

40. **40.1.** Administratorul IPF stabilește un cadru cuprinzător de gestionare a riscurilor de lichiditate generate de participanții la IPF, băncile de decontare, agenții nostro, băncile custode, furnizorii de lichiditate și alte entități relevante.
- 40.2.** Cadrul de gestionare a riscurilor de lichiditate furnizează participanților instrumente adecvate pentru a-și administra eficient lichiditatea și asigură monitorizarea și facilitarea fluxului normal de lichiditate în sistem.
41. Administratorul IPF stabilește instrumente operaționale și analitice care îi permit să identifice, să măsoare și să monitorizeze fluxurile de decontare și finanțare, inclusiv utilizarea de lichiditate pe parcursul zilei, în mod permanent și în timp util.
42. Administratorul IPF, în cazul unui sistem de decontare pe bază netă amânată multilateral, se asigură că:
- 42.1.** obligațiile financiare sunt stabilite cel târziu în momentul în care un ordin de transfer este inclus în calcularea pozițiilor de decontare netă accesibile fiecărui participant; și
- 42.2.** sunt deținute suficiente resurse lichide în conformitate cu pct.43 și 44 cel târziu în momentul menționat la subpct. 42.1.
43. **43.1.** Administratorul IPF deține sau se asigură că participanții dețin permanent suficiente resurse lichide din momentul stabilirii obligațiilor financiare, în toate monedele în care operează, pentru a efectua decontarea în aceeași zi a obligațiilor de plată într-o gamă largă de potențiale scenarii de stres, inclusiv decontarea pe parcursul zilei sau pe durata mai multor zile, dacă este cazul.
- 43.2.** Scenariile de stres includ:
- 43.2.1.** o neîndeplinire a obligațiilor, în condiții de piață extreme, dar plauzibile, de către participantul care, împreună cu societățile afiliate, are cea mai mare obligație de plată agregată; și
- 43.2.2.** alte scenarii în conformitate cu pct. 47.
44. Administratorul IPF care decontează plăți deține sau se asigură că participanții dețin resurse lichide suficiente, în conformitate cu pct. 43, pentru efectuarea unei decontări în timp util a obligațiilor financiare în cazul unei neîndepliniri a obligațiilor participantului care, împreună cu societățile

afiliate ale acestuia, are cea mai mare obligație financiară agregată, astfel cum se determină la subpct. 43.2.1, în oricare dintre modalitățile următoare:

44.1. în numerar la Banca Națională a Moldovei sau la o bancă; sau

44.2. în garanții eligibile pentru operațiunile de piață efectuate de Banca Națională a Moldovei, cu condiția ca administratorul IPF să poată demonstra că o astfel de garanție este imediat disponibilă și convertibilă în numerar în aceeași zi, utilizând acorduri de finanțare prestabilite și foarte sigure, chiar în condițiile pieței în situație de criză.

45. Administratorul IPF nu prezumă că va fi disponibilă asistență de lichiditate în situații de urgență din partea băncii centrale.

46. Administratorul IPF cu acces la conturile, serviciile de plăți sau serviciile aferente instrumentelor financiare ale Băncii Naționale a Moldovei utilizează aceste servicii, acolo unde este practicabil.

47. 47.1. Administratorul IPF, prin simulări riguroase și testare în scenarii de stres, determină nivelul resurselor lichide și testează în mod periodic dacă dispune de resurse lichide suficiente pentru a îndeplini cerințele de la pct. 43 și 44.

47.2. La efectuarea simulărilor de testare la stres, administratorul IPF ia în considerare o gamă largă de scenarii relevante, inclusiv una sau mai multe situații de neîndeplinire a obligațiilor de către participanți în aceeași zi și în două sau mai multe zile ulterioare.

47.3 Atunci când sunt avute în vedere astfel de scenarii de stres conform subpct. 47.2, sunt luate în considerare proiectarea și funcționarea IPF și sunt examinate toate entitățile care ar putea genera riscuri de lichiditate semnificative la adresa IPF, inclusiv bănci de decontare, agenți nostro, bănci custode, furnizori de lichiditate, precum și IPF conectate.

47.4. Scenariile acoperă o perioadă de mai multe zile.

48. 48.1. Administratorul IPF reglementează în actele sale interne motivele păstrării fondurilor și a altor active menținute de administratorul IPF sau de participanți și are mecanisme de guvernare corespunzătoare în acest sens.

48.2. Administratorul IPF stabilește proceduri clare pentru raportarea către consiliu a rezultatelor testărilor obținute potrivit pct. 47.

48.3. Administratorul IPF utilizează rezultatele testărilor, obținute potrivit pct. 47, pentru a evalua adecvarea cadrului său de gestionare a riscurilor de lichiditate și pentru a efectua ajustări ale acestuia.

49. 49.1. Administratorul IPF stabilește reguli și proceduri clare care permit IPF să efectueze decontarea în aceeași zi și, dacă este cazul, decontarea în timp util pe parcursul aceleiași zile și pe durata mai multor zile a obligațiilor financiare în urma neîndeplinirii obligațiilor unuia sau mai multor participanți.

49.2 Regulile și procedurile stabilite potrivit subpct. 49.1:

49.2.1. vor aborda deficite de lichiditate neprevăzute și potențial neacoperite;

- 49.2.2. vor urmări să evite anularea, revocarea sau întârzierea decontării pe parcursul aceleiași zile a obligațiilor financiare;
- 49.2.3. vor indica modul de reconstituire a fondurilor și a altor active utilizate de IPF în cursul unui eveniment de stres, la nivelul prevăzut la pct.43-44.
50. 50.1. Administratorul unei CPC deține resurse lichide suficiente, în toate monedele relevante, pentru a deconta plăți legate de instrumentele financiare, pentru a face plăți referitoare la marjele de variație solicitate și pentru a îndeplini alte obligații de plată la timp, cu un grad ridicat de încredere, pentru o gamă largă de scenarii potențiale de stres, care ar trebui să includă, fără a se limita la, intrarea în incapacitate de plată a aceluși participant și a societăților afiliate care ar genera cea mai mare obligație de plată agregată către CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.
- 50.2. Administratorul unei CPC care este implicată în activități cu un profil de risc mai complex sau care este importantă din punct de vedere sistemic în mai multe jurisdicții trebuie să ia în considerare păstrarea unor resurse de lichiditate suplimentare, suficiente pentru a acoperi o gamă mai largă de scenarii potențiale de stres, care ar trebui să includă, fără a se limita la, intrarea în incapacitate de plată a aceluși doi participanți și a afiliațiilor acestora care ar genera cea mai mare obligație de plată agregată către CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.

Secțiunea a 8-a

Cerințe privind decontarea finală

51. 51.1. Decontarea finală se realizează de către administratorul IPF cel mai târziu la sfârșitul zilei stabilite pentru decontare. În cazul când este necesar sau preferabil, decontarea finală se realizează în timpul zilei sau în timp real, pentru a reduce riscul de decontare.
- 51.2. Un sistem de plăți de mare valoare sau un sistem de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare trebuie să ia în considerare adoptarea unui sistem de decontare pe bază brută în timp real sau procesarea în sesiuni multiple, în cadrul zilei de decontare.
- 51.3. Administratorul IPF stabilește în mod explicit în regulile și procedurile sale momentul la care decontarea este finală.
- 51.4. Administratorul IPF definește în mod explicit în regulile și procedurile sale momentul de la care plățile nedecontate, instrucțiunile de transfer sau alte obligații nu mai pot fi revocate de către un participant.

Secțiunea a 9-a

Cerințe privind decontarea fondurilor

52. 52.1. Administratorul IPF care decontează plăți unilaterale în lei moldovenești se asigură că decontarea finală se efectuează prin conturile deschise la Banca Națională a Moldovei (în continuare - BNM).
- 52.2. Administratorul IPF care decontează plăți bilaterale sau plăți unilaterale în alte monede decât lei moldovenești se asigură că decontarea finală se

efectuează în banii băncii centrale (prin conturile deschise la banca centrală care emite moneda respectivă), dacă acest lucru este practic și disponibil.

53. Administratorul IPF care decontează plăți pentru alte IPF depune eforturi pentru a permite acestora să efectueze decontări chiar în situații de urgență.
54. În cazul în care nu sunt utilizați banii băncii centrale (din conturile deschise la BNM sau altă bancă centrală), administratorul IPF se asigură că decontările de fonduri au loc utilizând un activ de decontare cu risc de credit și de lichiditate redus sau care nu presupune risc de credit sau de lichiditate.
55. 55.1. În cazul în care o decontare se efectuează în banii băncii, administratorul IPF monitorizează, gestionează și limitează riscurile de credit și de lichiditate care provin de la băncile de decontare.
55.2. Administratorul IPF stabilește un set de criterii pentru băncile sale de decontare și monitorizează respectarea lor, luând în considerare, dar fără a se limita la:
 - 55.2.1. reglementarea și supravegherea acestora;
 - 55.2.2. solvabilitatea;
 - 55.2.3. capitalizarea;
 - 55.2.4. accesul la lichiditate; și
 - 55.2.5. siguranța operațională.
55.3. Administratorul IPF monitorizează și gestionează concentrarea expunerilor la riscul de credit și lichiditate față de băncile de decontare ale IPF.
56. Acordurile juridice ale unui administrator IPF cu orice bănci de decontare precizează în mod explicit:
 - 56.1. când urmează a fi efectuate transferuri în conturile băncilor de decontare individuale;
 - 56.2. că transferurile sunt finale atunci când sunt efectuate;
 - 56.3. că fondurile primite sunt transferabile imediat ce este posibil, cel târziu până la sfârșitul zilei.
57. În cazul în care un administrator IPF efectuează decontări în bani în propriile registre, acesta își minimizează și controlează riscurile de credit și de lichiditate.

Secțiunea a 10-a

Cerințe privind livrarea fizică a instrumentelor financiare

58. 58.1. Administratorul IPF care decontează tranzacții prin livrarea fizică, stabilește, în mod explicit, în regulile IPF obligațiile sale cu privire la livrarea fizică a instrumentelor financiare sau a mărfurilor.
58.2. Administratorul IPF care decontează tranzacții prin livrarea fizică, identifică, monitorizează și administrează riscurile și costurile asociate depozitării și livrării fizice a instrumentelor financiare sau a mărfurilor.

Secțiunea a 11-a

Cerințe aplicabile administratorilor sistemelor de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare din cadrul depozitarilor centrali de instrumente financiare (DC)

59. Administratorul unui DC stabilește reguli și proceduri pentru a asigura diminuarea și gestionarea riscurilor asociate transferului instrumentelor financiare.
60. Administratorul unui DC păstrează instrumentele financiare într-o formă imobilizată sau dematerializată, pentru transferul acestora prin înregistrări în conturi.
61. Administratorul unui DC identifică, măsoară, monitorizează și administrează riscurile asociate altor activități pe care le-ar putea desfășura, putând fi necesare instrumente suplimentare pentru a gestiona aceste riscuri.
62. **62.1.** Confirmarea tranzacțiilor între participanții direcți are loc cât mai curând posibil după încheierea tranzacției, dar nu mai târziu de data tranzacției.
62.2. Atunci când este necesară confirmarea tranzacțiilor de către participanții indirecți aceasta are loc cât mai curând posibil după încheierea tranzacției, dar nu mai târziu de ziua lucrătoare imediat ulterioară datei tranzacției.
62.3. Decontarea finală se realizează nu mai târziu de două zile lucrătoare după data tranzacției.
63. În vederea facilitării decontării tranzacțiilor cu instrumente financiare, administratorul unui DC analizează oportunitatea implementării unui mecanism de împrumut de instrumente financiare, inclusiv aranjamente de tip repo (transferarea de instrumente financiare cu angajamentul de a le răscumpăra, la un preț specificat, la o dată viitoare precizată).

Secțiunea a 12-a

Cerințe aplicabile administratorilor sistemelor de decontare prin schimburi de valoare

64. Administratorul unui sistem de decontare prin schimburi de valoare elimină riscul de principal prin reguli care să asigure că decontarea finală a unei obligații are loc dacă și numai dacă are loc decontarea finală a obligației conexe, indiferent dacă acea IPF decontează pe bază brută sau netă și indiferent de momentul realizării decontării finale.

Secțiunea a 13-a

Reguli și proceduri privind neîndeplinirea obligațiilor de către un participant

65. Administratorul IPF stabilește reguli și proceduri prin care definește cel puțin situația de neîndeplinire a obligațiilor unui participant, atunci când acestea devin scadente, ca urmare a unor cauze operaționale, a încălcării

acordurilor la care este parte sau a intentării procedurii de insolabilitate împotriva respectivului participant.

66. 66.1. Administratorul IPF definește și distinge modalitățile de neîndeplinire a obligațiilor de către participant, care pot fi automate (eșecul operațional sau financiar al participantului) și discreționare (la decizia unei persoane sau grup).
- 66.2. În cazul situației discreționare de neîndeplinire a obligațiilor, administratorul IPF precizează entitatea sau grupul care exercită această putere discreționară.
- 66.3. În situația prevăzută la subpct. 66.2 administratorul IPF reexaminează respectiva definiție cel puțin anual.
67. 67.1. Administratorul IPF stabilește reguli și proceduri pentru cazurile de neîndeplinire a obligațiilor de către participanți, care îi permit să continue să își îndeplinească obligațiile.
- 67.2. Regulile și procedurile prevăzute la subpct. 67.1 vizează reconstituirea resurselor în urma unei neîndepliniri a obligațiilor de către unul sau mai mulți participanți.
- 67.3. Regulile și procedurile definesc cel puțin următoarele aspecte:
- 67.3.1. măsurile pe care le poate lua administratorul IPF atunci când are loc o neîndeplinire a obligațiilor;
 - 67.3.2. dacă aceste măsuri se iau automat sau în mod discreționar și mijlocul prin care este exercitată această putere discreționară;
 - 67.3.3. modificări potențiale ale practicilor normale de decontare ale unui administrator IPF, pentru asigurarea unei decontări în timp util;
 - 67.3.4. gestionarea plăților în diferite etape de prelucrare;
 - 67.3.5. secvențialitatea probabilă a acțiunilor;
 - 67.3.6. rolurile, obligațiile și responsabilitățile părților relevante, inclusiv ale participanților care nu sunt într-o situație de neîndeplinire a obligațiilor;
 - 67.3.7. alte mecanisme care trebuie activate pentru a limita impactul unei neîndepliniri a obligațiilor.
68. Pentru punerea în aplicare a regulilor și procedurilor privind neîndeplinirea obligațiilor, inclusiv orice proceduri discreționare prevăzute în regulile sale, administratorul IPF se asigură că:
- 68.1. are capacitatea operațională, inclusiv suficient personal calificat, pentru a pune în aplicare în timp util procedurile descrise la pct. 67; și
 - 68.2. regulile și procedurile IPF descriu nevoile de documentare, informare și comunicare, precum și de coordonare, atunci când sunt implicate mai multe IPF sau autorități.
69. Administratorul IPF face publice aspectele-cheie ale regulilor și procedurilor descrise la pct. 67, incluzând cel puțin următoarele aspecte:
- 69.1. circumstanțele în care se iau măsuri de gestionare a impactului unei neîndepliniri a obligațiilor de către participant;
 - 69.2. cine ia respectivele măsuri;
 - 69.3. spectrul măsurilor care urmează a fi luate;

- 69.4. mecanismele care vizează obligațiile unui administrator IPF față de participanții care nu sunt într-o situație de neîndeplinire a obligațiilor.
70. Administratorul IPF testează și reexaminează regulile și procedurile IPF descrise la pct. 67 cel puțin anual sau după orice schimbări semnificative ale IPF care afectează aceste reguli și proceduri. Administratorul IPF implică participanții la IPF și părțile interesate relevante la aceste testări și reexaminări.

Secțiunea a 14-a

Cerințe privind segregarea și portabilitatea pozițiilor și garanțiilor clienților

71. 71.1. Administratorul unei CPC dispune de reguli și proceduri de segregare și portabilitate care să protejeze, în mod eficace, pozițiile clienților unui participant și garanțiile corespunzătoare în cazul intrării în incapacitate de plată sau de insolvabilitate a respectivului participant.
71.2. Dacă administratorul unei CPC oferă protecție suplimentară pentru pozițiile și garanțiile clientului împotriva intrării simultane în incapacitate de plată a participantului și a unui alt client al acestuia, acel administrator al CPC ia măsuri pentru a se asigura că o astfel de protecție este eficace.
72. Administratorul unei CPC utilizează o structură a conturilor care să îi permită să identifice cu promptitudine pozițiile clienților unui participant și să segreghe garanțiile corespunzătoare. Administratorul unei CPC menține pozițiile și garanțiile clientului în conturi de clienți individuale sau în conturi de clienți globale.
73. Administratorul unei CPC deține aranjamente de portabilitate structurate, astfel încât să fie accesibilă transferarea pozițiilor și a garanțiilor corespunzătoare ale clienților unui participant intrat în incapacitate de plată, către unul sau mai mulți participanți.
74. 74.1. Administratorul unei CPC are obligația de a face publice regulile, politicile și procedurile sale referitoare la segregarea și portabilitatea pozițiilor și a garanțiilor corespunzătoare ale clienților unui participant.
74.2. Administratorul unei CPC face cunoscut dacă garanțiile clientului sunt protejate pe bază individuală sau pe bază globală.
74.3. Administratorul unei CPC face cunoscute orice constrângeri, precum constrângeri legale sau operaționale, care ar putea împiedica capacitatea acestuia de a segrega sau de a transfera pozițiile și garanțiile corespunzătoare ale clienților unui participant.

Secțiunea a 15-a

Cerințe privind riscul general de afaceri

75. În vederea evitării unor situații care să genereze riscul general de afaceri, administratorul IPF stabilește sisteme de gestionare și control pentru a identifica, monitoriza și gestiona acest risc, inclusiv pierderile care rezultă din executarea defectuoasă a strategiei de afaceri, fluxuri negative de

fonduri/numerar sau cheltuieli operaționale neașteptate sau excesiv de mari.

76. În sensul respectării pct. 75 administratorul IPF dispune de un plan viabil de redresare și lichidare ordonată, în acord cu pct. 19.
77. 77.1. Administratorul IPF determină, pe baza profilului riscului general de afaceri al acestuia și a intervalului de timp necesar pentru a realiza o redresare și/sau o lichidare ordonată a operațiunilor și serviciilor sale critice, valoarea activelor necesare pentru punerea în aplicare a planului prevăzut la pct. 76.
77.2. Valoarea activelor determinate potrivit subpct. 77.1 nu este mai mică decât cea reprezentată de cheltuielile de exploatare curente pentru cel puțin șase luni.
78. 78.1. Pentru a acoperi valoarea prevăzută la pct. 77, administratorul IPF trebuie să dețină active nete lichide finanțate prin capital propriu, precum acțiuni ordinare, rezerve publicate sau alte rezultate reportate, astfel încât să poată asigura continuitatea operațiunilor și a serviciilor.
78.2. Aceste active nete lichide menționate la subpct. 78.1 se adaugă resurselor deținute pentru a acoperi neîndeplinirea obligațiilor participanților sau alte riscuri de credit și lichiditate.
78.3. Capitalul propriu deținut în baza unor standarde internaționale de capital în funcție de gradul de risc poate fi inclus pentru a evita duplicarea cerințelor de capital.
79. 79.1. Activele menționate la pct. 78 deținute pentru acoperirea riscului general de afaceri au o lichiditate și o calitate suficient de ridicate pentru a fi disponibile în timp util și sunt separate de activele administratorului IPF utilizate pentru operațiunile zilnice.
79.2. Administratorul IPF este capabil să execute activele deținute pentru acoperirea riscului general de afaceri fără efecte adverse sau cu efecte adverse mici asupra prețurilor, astfel încât să poată asigura continuitatea operațiunilor și a serviciilor dacă înregistrează pierderi comerciale generale.
80. Administratorul IPF stabilește un plan viabil privind atragerea de capital suplimentar, în cazul în care capitalul propriu al acestuia se apropie de valoarea prevăzută la pct. 77 sau scade sub nivelul acesteia.

Secțiunea a 16-a

Cerințe privind riscul de custodie și de investiție

81. 81.1. Pentru evitarea riscului de custodie, administratorul IPF păstrează activele proprii și ale participanților la entități supravegheate și reglementate, denumite în continuare custozi, care au practici contabile, proceduri de păstrare în siguranță și controale interne care protejează pe deplin aceste active împotriva riscului de pierdere în cazul insolvenței, neglijenței, fraudei, administrării defectuoase sau evidenței necorespunzătoare ale unui custode sau subcustode.

- 81.2. În aplicarea subpct. 81.1, administratorul IPF are acces în timp util la activele sale și la activele furnizate de către participanți.
82. Administratorul IPF evaluează și înțelege expunerile proprii față de băncile custode ale acestuia, ținând seama de întreaga sferă a relațiilor sale cu fiecare dintre acestea.
83. 83.1. Administratorul IPF stabilește o strategie de investiții care ia în calcul apariția unor factori care pot să genereze posibile riscuri de investiție și care este în conformitate cu strategia generală a acestuia de gestionare a riscului. 83.2. Strategia de investiții, prevăzută la subpct. 83.1, este comunicată în întregime participanților și este revizuită cel puțin anual.
84. Investițiile unui administrator IPF sunt garantate de debitori cu solvabilitate ridicată sau sunt creanțe asupra unor asemenea debitori. Administratorul IPF definește criteriile pentru debitorii de calitate înaltă. Investițiile trebuie să fie în instrumente cu riscuri minime de credit, de piață și de lichiditate.

Secțiunea a 17-a **Cerințe privind gestionarea riscului operațional**

85. Administratorul IPF stabilește un cadru robust cu sisteme, politici, proceduri și controale adecvate pentru a identifica, monitoriza și gestiona riscul operațional, cu obligația de a le reexamina, audita și testa periodic și după schimbări semnificative.
86. 86.1. Administratorul IPF stabilește obiectivele privind nivelurile serviciilor prestate participanților și de reziliență operațională, precum și politicile destinate să atingă aceste obiective, care vor fi reexamineate cel puțin anual. 86.2. Administratorul IPF se asigură că IPF are permanent posibilitatea de a ajusta capacitatea de procesare pentru a face față creșterilor volumelor de operațiuni care apar din cauza evenimentelor de criză și că își poate atinge obiectivele privind nivelurile serviciilor.
87. Administratorul IPF implementează măsuri eficiente de securitate fizică și a informațiilor, care identifică, evaluează și gestionează în mod adecvat toate vulnerabilitățile și amenințările potențiale, care vor fi reexamineate cel puțin anual.
88. 88.1. Administratorul IPF stabilește un plan de continuitate a activității care abordează evenimente care determină un risc semnificativ de perturbare a operațiunilor, care va fi reexaminat și testat cel puțin anual. 88.2. Planul stabilit conform subpct. 88.1 include utilizarea unui sediu secundar pentru desfășurarea activității și este proiectat să asigure reluarea operațiunilor critice și funcționarea sistemelor informatice critice în termen de două ore de la producerea evenimentelor care determină un risc semnificativ de perturbare a operațiunilor. 88.3 Planul de continuitate a activității este conceput astfel încât IPF este întotdeauna capabilă să deconteze toate tranzacțiile scadente până la sfârșitul zilei lucrătoare în care are loc perturbarea.

89. Administratorul IPF identifică participanții critici în special pe baza volumelor, a valorilor plăților și a impactului potențial al acestora asupra altor participanți și asupra IPF în ansamblu, în cazul unei probleme operaționale semnificative cu care s-ar confrunta acești participanți.
90. Administratorul IPF identifică, monitorizează și gestionează riscurile pe care participanții critici, alte IPF, precum și furnizorii de servicii și utilități le-ar putea genera pentru operațiunile IPF.
91. Administratorii IPF desemnează anual, până la data de 31 ianuarie, participanții critici, în baza activității acestora din anul anterior și trebuie să le comunice acestora calitatea de participanți critici pentru anul curent.

Secțiunea a 18-a **Cerințe privind criteriile de acces și participare**

92. În vederea asigurării unor condiții echitabile de participare, administratorul IPF stabilește și face publice criterii nediscriminatorii de acces și participare la serviciile IPF pentru participanții direcți și, dacă este cazul, pentru participanții indirecti, precum și pentru alte IPF, care vor fi reexamineate cel puțin anual.
93. 93.1. Criteriile de acces și participare stabilite potrivit pct. 92 sunt justificate în raport cu siguranța și eficiența IPF și a piețelor pe care acesta le deservește și sunt adaptate și proporționale cu riscurile specifice ale IPF.
93.2. Pentru asigurarea conformității cu principiul proporționalității, administratorul IPF stabilește cerințele prevăzute la pct. 92 astfel încât să limiteze accesul în cea mai mică măsură posibilă.
93.3. În cazul în care administratorul IPF refuză accesul unei entități solicitante, motivează în scris acest lucru, în baza unei analize cuprinzătoare a riscului.
94. 94.1. Administratorul IPF monitorizează în mod permanent conformitatea participanților cu criteriile de acces și participare ale IPF.
94.2. Administratorul IPF stabilește și face publice procedurile nediscriminatorii de suspendare și încetare ordonată a dreptului de participare al unui participant atunci când participantul nu respectă criteriile de acces și participare și face publice aspectele-cheie relevante ale unor astfel de proceduri.
94.3. Procedurile stabilite potrivit subpct. 94.2 vor fi reexamineate cel puțin anual.

Secțiunea a 19-a **Cerințe privind acordurile de participare pe niveluri**

95. 95.1. În scopul gestionării adecvate a riscurilor, administratorul IPF se asigură că regulile, procedurile și acordurile contractuale ale IPF îi permit colectarea de informații privind participarea indirectă, pentru a identifica, monitoriza și gestiona orice riscuri semnificative la adresa IPF care decurg din participare.

- 95.2. Informațiile pe care le colectează includ cel puțin următoarele aspecte:
- 95.2.1. activitatea pe care participanții direcți o desfășoară în nume propriu și în numele participanților indirecti ca pondere în activitatea la nivelul sistemului;
 - 95.2.2. numărul de participanți indirecti care decontează prin intermediul participanților direcți individuali;
 - 95.2.3. volumele și valorile tranzacțiilor din IPF care provin de la fiecare participant indirect;
 - 95.2.4. volumele și valorile tranzacțiilor menționate la subpct. 95.2.3 ca pondere în cele ale participantului direct prin care participantul indirect accesează IPF.
96. Administratorul IPF identifică dependențele semnificative dintre participanții direcți și indirecti care pot afecta IPF, luând în considerare informațiile prevăzute la pct. 95.
97. Administratorul IPF identifică participanții indirecti care generează riscuri semnificative pentru IPF și participanții direcți prin care aceștia accesează IPF, în vederea gestionării acestor riscuri.
98. Administratorul IPF reexaminează, cel puțin anual, riscurile care rezultă din acordurile de participare pe niveluri și ia măsuri de diminuare atunci când este necesar, pentru a se asigura că riscurile sunt gestionate în mod corespunzător.

Secțiunea a 20-a **Cerințe aplicabile conexiunilor între IPF**

99. În scopul gestionării adecvate a riscurilor asociate conexiunilor între IPF, administratorul IPF identifică, monitorizează și gestionează aceste riscuri.
100. Înainte de a stabili o conexiune și în mod permanent odată ce conexiunea a fost stabilită, administratorul IPF identifică, monitorizează și administrează toate sursele potențiale de risc care rezultă din aranjamentul de conexiune.
101. Administratorul IPF se asigură că o conexiune dispune de o bază legală solidă, în toate jurisdicțiile relevante, care să sprijine arhitectura sistemului și să ofere o protecție adecvată a IPF implicate în conexiune.
102. 102.1. Administratorii unor DC conectați măsoară, monitorizează și administrează riscurile de credit și de lichiditate generate de ambele părți.
102.2. Orice acordare de credit între DC conectați este supusă unei anumite limite și este acoperită integral de garanții de înaltă calitate.
103. Transferurile provizorii de instrumente financiare între DC conectați sunt interzise.
104. Administratorul unui DC investitor stabilește o conexiune cu un DC emitent doar dacă aranjamentul asigură un nivel ridicat de protecție a drepturilor participanților DC investitor.
105. Administratorul unui DC investitor care utilizează un intermediar pentru a opera o conexiune cu un DC emitent măsoară, monitorizează și

administrează riscurile suplimentare, inclusiv riscurile de custodie, de credit, juridice și operaționale, care decurg din utilizarea intermediarului.

106. 106.1. Înainte de a stabili o conexiune cu o altă CPC, administratorul CPC identifică și administrează efectele potențiale de contaminare care decurg din intrarea în incapacitate de plată a CPC conectate.
- 106.2. Dacă o conexiune cuprinde trei sau mai multe CPC, administratorul fiecărei CPC identifică, evaluează și administrează riscurile aranjamentului de conexiune colectiv.
107. Fiecare CPC dintr-un aranjament de conexiune între CPC este în măsură să acopere integral, cel puțin zilnic, expunerile sale curente și expunerile potențiale viitoare față de acele CPC cu care este conectată și față de participanții săi, dacă este cazul, cu un grad ridicat de încredere, fără a reduce capacitatea acelei CPC de a-și îndeplini obligațiile, în orice moment, față de proprii participanți.
108. Aranjamentele de conexiune între sisteme de plăți sunt concepute astfel încât fiecare sistem de plăți să fie capabil să respecte cerințele prevăzute în anexa nr. 2.

Secțiunea a 21-a

Cerințe privind eficiența și eficacitatea

109. Administratorul IPF dispune de mecanisme de identificare și îndeplinire a nevoilor piețelor deservite de IPF, în special cu privire la:
- 109.1. alegerea unui mecanism de compensare și decontare;
- 109.2. structura de operare;
- 109.3. sfera produselor compensate sau decontate;
- 109.4. utilizarea tehnologiei și a procedurilor.
110. Administratorul IPF trebuie să aibă scopuri și obiective clar definite care sunt măsurabile și realizabile, cum ar fi cele referitoare la nivelurile minime ale serviciilor, așteptările în privința gestionării riscurilor și prioritățile de afaceri.
111. Administratorul IPF dispune de mecanisme pentru reexaminarea periodică, cel puțin anuală, a cerințelor prevăzute la pct. 109 și 110.

Secțiunea a 22-a

Proceduri și standarde de comunicare

112. 112.1. În scopul de a facilita plăți, compensări, decontări și înregistrări eficiente, administratorul IPF utilizează proceduri și standarde de comunicare acceptate și relevante la nivel internațional.
- 112.2. În situația în care administratorul IPF nu utilizează proceduri și standarde de comunicare acceptate și relevante la nivel internațional, acesta trebuie să asigure adaptarea propriilor proceduri și standarde de comunicare astfel încât să fie posibilă conversia sau traducerea datelor din standardele internaționale în cele utilizate la nivel intern și viceversa.

Secțiunea a 23-a

Comunicarea regulilor, procedurilor esențiale și a datelor de piață

113. 113.1. Administratorul IPF adoptă reguli și proceduri cuprinzătoare, care includ materiale explicative scrise într-un limbaj simplu, și care sunt comunicate în întregime participanților.
113.2. Administratorul IPF face disponibile public regulile și procedurile stabilite potrivit subpct. 113.1, care sunt relevante și, respectiv, esențiale.
114. Administratorul IPF comunică descrieri ale arhitecturii și operațiunilor sistemului, precum și ale drepturilor și obligațiilor administratorului IPF și ale participanților, astfel încât participanții să poată evalua riscurile pe care le-ar suporta prin participarea la IPF.
115. Administratorul IPF oferă toată documentația și formarea necesare și corespunzătoare pentru a facilita înțelegerea de către participanți a regulilor și procedurilor IPF și a riscurilor cu care aceștia se confruntă prin participarea la IPF.
116. 116.1. Administratorul IPF face publice comisioanele IPF la nivelul serviciilor individuale pe care le oferă, precum și politicile sale de reduceri.
116.2. Administratorul IPF furnizează descrieri clare ale serviciilor tarificate, din rațiuni de a facilita o analiză comparativă din partea participanților și altor persoane interesate.
117. Administratorul IPF comunică public, anual, cel puțin date de bază privind volumele și valorile tranzacțiilor.

Secțiunea a 24-a

Cerințe aplicabile administratorilor IPF pentru asigurarea rezilienței cibernetice

118. Administratorul IPF stabilește un cadru eficace de reziliență cibernetică care cuprinde măsuri corespunzătoare de guvernare pentru gestionarea riscului cibernetic, conform anexei nr. 1.
119. 119.1. Administratorul IPF își identifică operațiunile și activele conexe critice și ia măsurile corespunzătoare pentru a le proteja de atacuri cibernetice, precum și pentru a detecta astfel de atacuri, a le răspunde și a se redresa în urma acestora.
119.2. Măsurile prevăzute la subpct. 119.1 sunt testate în mod periodic, cel puțin anual.
120. 120.1. Administratorul IPF se asigură că dispune de un nivel solid de conștientizare a situației în ceea ce privește amenințările cibernetice.
120.2. Administratorul IPF asigură existența unui proces de învățare și evoluție continuă care să îi permită să își adapteze, în timp util, oricând este necesar, cadrul de reziliență cibernetică la natura dinamică a riscurilor cibernetice.

Capitolul II

CERINȚE APLICABILE PARTICIPANȚILOR LA IPF

121. Participanții la IPF vor respecta regulile și vor îndeplini cerințele tehnice de funcționare ale IPF respective.
122. 122.1. Participanții critici la IPF vor lua măsurile necesare și vor efectua teste cel puțin anual, pentru a se asigura că au capacitatea operațională, chiar și în scenarii extreme, dar plauzibile, de a relua activitatea de plăți și/sau decontări în cel mult patru ore de la producerea unui eveniment perturbator.
- 122.2. Participanții critici vor dispune permanent de un sediu secundar operațional, suplimentar față de sediul principal, disponibil cel puțin din punctul de vedere al liniilor de comunicații ce permit conectarea la IPF, care să le permită reluarea activităților de plăți și/sau decontări cu respectarea cerințelor de la subpct. 122.1.
123. Participanții la IPF ce nu sunt desemnați drept critici vor întreprinde măsurile necesare și vor efectua teste cel puțin anual, pentru a se asigura că au capacitatea operațională, chiar și în scenarii extreme, dar plauzibile, de a relua activitatea de plăți și/sau decontări cel târziu a doua zi lucrătoare după producerea unui eveniment perturbator.

Capitolul III

Cerințe generale aplicabile autorităților de guvernanță a schemelor sau aranjamentelor de plată

Secțiunea 1

Cerințele privind regulile, procedurile și contractele elaborate/încheiate de autoritatea de guvernanță a schemei/aranjamentului

124. 124.1. În vederea identificării și gestionării riscului juridic, autoritatea de guvernanță evaluează măsura în care legislația aplicabilă în toate jurisdicțiile relevante asigură un grad ridicat de certitudine și sprijină fiecare aspect semnificativ al activităților schemei/aranjamentului operat de aceasta.
- 124.2. Autoritatea de guvernanță stabilește cu claritate regulile și procedurile schemei/aranjamentului și încheie contracte în conformitate cu legislația aplicabilă în toate jurisdicțiile relevante.
- 124.3. În aplicarea prevederilor subpct. 124.2 autoritatea de guvernanță realizează următoarele măsuri:
- 124.3.1. comunică Băncii Naționale a Moldovei, participanților și, dacă este cazul, clienților participanților, într-un mod clar și ușor de înțeles, legislația, regulile, procedurile și contractele aplicabile pentru funcționarea schemei/aranjamentului;
- 124.3.2. ia măsurile necesare pentru a se asigura că regulile, procedurile și contractele sale produc efecte juridice în toate jurisdicțiile relevante și depune toată diligența pentru ca acțiunile

pe care le ia în baza acestor reguli, proceduri și contracte să nu fie anulate, reversibile sau suspendate;

- 124.3.3. identifică și diminuează riscurile care decurg din orice potențial conflict de legi, în cazul în care își desfășoară activitatea în mai multe jurisdicții.

Secțiunea a 2-a

Cerințele generale privind guvernanta

125. În vederea asigurării unui cadru de administrare responsabil, autoritatea de guvernanta stabilește obiective documentate care acordă prioritate ridicată siguranței și eficienței schemei/aranjamentului, și sprijină obiectivele părților interesate relevante.
126. 126.1. Autoritatea de guvernanta deține mecanisme de guvernanta documentate și efective, care stabilesc ierarhii clare și directe de responsabilități și răspundere.
- 126.2. La solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, a PSP participanți sau a părților relevante (după caz), autoritatea de guvernanta pune la dispoziția acestora orice informații cu privire la mecanismele prevăzute la subpct. 126.1.
- 126.3. Autoritatea de guvernanta trebuie să facă disponibile public versiuni prescurtate ale informațiilor prevăzute la subpct. 126.1.
127. Autoritatea de guvernanta stabilește și definește în mod clar rolul, responsabilitățile și raporturile ierarhice ale conducerii, incluzând în mod cumulativ următoarele elemente:
- 127.1. stabilirea unor obiective strategice clare pentru schemă/aranjament de plată;
- 127.2. stabilirea unor proceduri documentate pentru funcționarea schemei/aranjamentului, inclusiv proceduri pentru identificarea, notificarea și gestionarea conflictelor de interese ale membrilor acestuia;
- 127.3. asigurarea eficacității selectării, monitorizării și, dacă este cazul, a eliberării din funcție a membrilor conducerii;
- 127.4. stabilirea unor politici de remunerare corespunzătoare, în conformitate cu cele mai bune practici și bazate pe realizările pe termen lung;
- 127.5. aprobarea deciziilor care au un impact semnificativ asupra profilului de risc al schemei/aranjamentului, precum și asupra documentelor-cheie privind riscul care reglementează operațiunile schemei/aranjamentului;
- 127.6. aprobarea și reexaminarea anuală a cadrului normativ intern de gestionare a riscurilor, cadrului privind riscul operațional și planul aferent de continuitate a activității, planul de redresare și lichidare ordonată și planul privind capitalul, cadrele privind riscul de credit și riscul de lichiditate, cadrul privind aranjamentele de garantare care reglementează gestionarea riscurilor, strategia de investiții a schemei/aranjamentului, precum și cadrul de reziliență cibernetică.

128. Componenta conducerii manifestă integritate și o gamă de competențe tehnice, cunoștințe și experiență cu privire la schemă/aranjament, permițând conducerii să își îndeplinească rolurile și responsabilitățile privind funcționarea și gestionarea riscurilor schemei/aranjamentului.
129. Responsabilitățile **conducerii** implică asigurarea următoarelor:
 - 129.1. consecvența activităților autorității de guvernare cu obiectivele, strategia și toleranța la risc a acesteia;
 - 129.2. planificarea, executarea și monitorizarea corespunzătoare a controalelor interne și a procedurilor aferente, pentru promovarea obiectivelor autorității de guvernare;
 - 129.3. evaluarea și testarea periodică a controalelor interne și a procedurilor aferente de către echipe de gestionare a riscului și de audit intern bine pregătite și cu personal suficient;
 - 129.4. implicare activă în procesul de control al riscurilor;
 - 129.5. alocarea de resurse suficiente cadrului de gestionare a riscurilor schemei/aranjamentului.
130. 130.1. Conducerea stabilește și monitorizează un cadru documentat de gestionare a riscurilor, care:
 - 130.1.1. include politica de gestiune a riscurilor, inclusiv nivelurile de toleranță la riscuri a autorității de guvernare, precum și instrumentele / activitățile de control ale riscurilor;
 - 130.1.2. stabilește atribuții și răspunderea pentru deciziile privind riscul;
 - 130.1.3. descrie procesul decizional în cursul situațiilor de criză și de urgență legate de schemă/aranjament;
 - 130.1.4. descrie funcțiile de control intern.
- 130.2. Conducerea se asigură că există trei linii de apărare clare și eficace (operațiuni, gestionarea riscurilor și audit intern), care sunt separate una de cealaltă și care beneficiază de suficiente atribuții, independență, resurse și acces la conducere.
131. 131.1. Autoritatea de guvernare se asigură că deciziile majore care afectează structura tehnică și funcțională a schemei/aranjamentului, regulile și strategia de ansamblu, structura de operare, gama de produse și utilizarea tehnologiei și procedurilor, protejează în mod corespunzător interesele legitime ale părților interesate relevante ale schemei/aranjamentului.
- 131.2. Autoritatea de guvernare consultă părțile interesate relevante și, după caz, orice persoană interesată, într-un interval de timp rezonabil înainte de luarea deciziilor prevăzute la subpt. 131.1.

Secțiunea a 3-a

Cerințe privind cadrul pentru gestionarea cuprinzătoare a riscurilor

132. În vederea asigurării și menținerii unui cadru solid de gestionare a riscurilor, autoritatea de guvernare stabilește și menține proceduri și mecanisme adecvate pentru a identifica, măsura, monitoriza și gestiona în mod

cuprinzător gama de riscuri care apar în scheme/aranjamente sau sunt suportate de către acestea.

133. Autoritatea de guvernare revizuieste cel puțin anual cadrul de gestionare a riscurilor, stabilit conform subpct. 130.1.
134. Autoritatea de guvernare stimulează PSP, furnizorii de servicii tehnice și, dacă este cazul, clienții acestora, pentru a gestiona și limita riscurile pe care le induc schemei/aranjamentului și pe care schema/aranjamentul le suportă din partea acestora.
135. Pentru o gestionare adecvată a riscurilor autoritatea de guvernare revizuieste, cel puțin anual, riscurile semnificative pe care schema/aranjamentul le suportă din partea altor entități și cele pe care le induce altor entități, inclusiv IPF, scheme/aranjamente, PSP, ca urmare a interdependențelor dintre acestea. Autoritățile de guvernare elaborează instrumente de gestionare a riscurilor care sunt solide și proporționale cu nivelul identificat de risc.
136. 136.1. Autoritatea de guvernare definește operațiunile și serviciile critice ale schemei/aranjamentului și identifică scenariile specifice care îl pot împiedica să furnizeze aceste operațiuni și servicii critice în mod continuu și evaluează eficacitatea tuturor opțiunilor de redresare sau de lichidare ordonată.
136.2. Autoritatea de guvernare reexaminează, cel puțin anual, operațiunile și serviciile critice ale schemei/aranjamentului.
136.3. În baza evaluării stabilite la subpct. 136.1, autoritatea de guvernare pregătește un plan viabil de redresare și de lichidare ordonată.
136.4. Planul de redresare și lichidare ordonată cuprinde, fără a se limita la acestea:
 - 136.4.1. un rezumat cuprinzător al principalelor strategii de redresare și lichidare ordonată;
 - 136.4.2. operațiunile și serviciile critice ale schemei/aranjamentului, precum și o descriere a măsurilor necesare pentru a pune în aplicare strategiile principale de redresare și lichidare ordonată.
- 136.5. Autoritatea de guvernare transmite Băncii Naționale a Moldovei planul de redresare și lichidare ordonată în termen de 10 zile de la adoptarea acestuia.

Secțiunea a 4-a

Cerințe privind gestionarea riscului operațional

137. Autoritatea de guvernare stabilește un cadru robust cu sisteme, politici, proceduri și controale adecvate pentru a identifica, monitoriza și gestiona riscul operațional, cu obligația de a le reexamina, audita și testa periodic și după schimbări semnificative.
138. 138.1. Autoritatea de guvernare stabilește obiectivele privind nivelurile serviciilor prestate participanților și de reziliență operațională, precum și politicile destinate să atingă aceste obiective, care vor fi reexamineate cel puțin anual.

- 138.2. Autoritatea de guvernare se asigură că schema/aranjamentul are permanent posibilitatea de a ajusta capacitatea de procesare pentru a face față creșterilor volumelor de operațiuni care apar din cauza evenimentelor de criză și că își poate atinge obiectivele privind nivelurile serviciilor.
139. Autoritatea de guvernare implementează măsuri eficiente de securitate fizică și a informațiilor, care identifică, evaluează și gestionează în mod adecvat toate vulnerabilitățile și amenințările potențiale, care vor fi reexamineate cel puțin anual.
140. Autoritatea de guvernare stabilește un plan de continuitate a activității care abordează evenimente care determină un risc semnificativ de perturbare a operațiunilor, care va fi reexaminat și testat cel puțin anual.
141. Autoritatea de guvernare identifică, monitorizează și gestionează riscurile pe care PSP cheie precum și furnizorii critici de servicii și utilități le-ar putea genera pentru operațiunile schemei/aranjamentului.
142. Autoritatea de guvernare stabilește un cadru eficace de reziliență cibernetică care cuprinde măsuri corespunzătoare de guvernare pentru gestionarea riscului cibernetic, corespunzător prevederilor anexei nr. 1.
143. 143.1. Autoritatea de guvernare își identifică operațiunile și activele conexe critice și ia măsurile corespunzătoare pentru a le proteja de atacuri cibernetice, precum și pentru a detecta astfel de atacuri, a le răspunde și a se redresa în urma acestora.
- 143.2. Măsurile prevăzute la subpct. 143.1 sunt testate în mod periodic.
144. 144.1. Autoritatea de guvernare se asigură că dispune de un nivel solid de conștientizare a situației în ceea ce privește amenințările cibernetice.
- 144.2. Autoritatea de guvernare asigură existența unui proces de învățare și evoluție continuă care să îi permită să își adapteze, în timp util, oricând este necesar, cadrul de reziliență cibernetică la natura dinamică a riscurilor cibernetice.

Secțiunea a 5-a **Cerințe privind criteriile de acces și participare**

145. În vederea asigurării unor condiții echitabile de participare, autoritatea de guvernare stabilește și face disponibile pentru participanții existenți și potențiali criterii nediscriminatorii de acces și participare la serviciile schemei/aranjamentului pentru participanții direcți și, dacă este cazul, pentru participanții indirecti, care vor fi reexamineate cel puțin anual.
146. 146.1. Criteriile de acces și participare stabilite potrivit pct. 145 sunt justificate în raport cu siguranța și eficiența schemei/aranjamentului și sunt adaptate și proporționale cu riscurile specifice ale schemei/aranjamentului.
- 146.2. Pentru asigurarea conformității cu principiul proporționalității, autoritatea de guvernare stabilește cerințele prevăzute la pct. 145 astfel încât să limiteze accesul în cea mai mică măsură posibilă.

146.3. În cazul în care autoritatea de guvernanță refuză accesul unei entități solicitante, motivează în scris acest lucru, în baza unei analize cuprinzătoare a riscului.

147. 147.1. Autoritatea de guvernanță monitorizează în mod permanent conformitatea participanților cu criteriile de acces și participare ale schemei/aranjamentului.

147.2. Autoritatea de guvernanță stabilește și face publice procedurile nediscriminatorii de suspendare și încetare ordonată a dreptului de participare al unui participant atunci când participantul nu respectă criteriile de acces și participare și face publice aspectele-cheie relevante ale unor astfel de proceduri.

147.3. Procedurile stabilite potrivit subpct. 147.2 vor fi reexamineate cel puțin anual.

Secțiunea a 6-a

Cerințe privind eficiența și eficacitatea

148. Autoritatea de guvernanță dispune de mecanisme de identificare și îndeplinire a nevoilor PSP, furnizorilor de servicii tehnice și clienților deserviți de schemă/aranjament, în special cu privire la:

148.1. structura de operare;

148.2. sfera produselor oferite;

148.3. utilizarea tehnologiei și a procedurilor.

149. Autoritatea de guvernanță trebuie să aibă scopuri și obiective clar definite care sunt măsurabile și realizabile, cum ar fi cele referitoare la nivelurile minime ale serviciilor, așteptările în privința gestionării riscurilor și prioritățile de afaceri.

150. Autoritatea de guvernanță dispune de mecanisme pentru reexaminarea periodică, cel puțin anuală, a cerințelor prevăzute la pct. 148 și 149.

Secțiunea a 7-a

Proceduri și standarde de comunicare

151. 151.1. În scopul de a facilita plăți, compensări, decontări și înregistrări eficiente, autoritatea de guvernanță utilizează proceduri și standarde de comunicare acceptate și relevante la nivel internațional.

151.2. În situația în care autoritatea de guvernanță nu utilizează proceduri și standarde de comunicare acceptate și relevante la nivel internațional, aceasta trebuie să asigure adaptarea propriilor proceduri și standarde de comunicare astfel încât să fie posibilă conversia sau traducerea datelor din standardele internaționale în cele utilizate la nivel intern și viceversa.

Secțiunea a 8-a

Comunicarea regulilor, procedurilor esențiale și a datelor de piață

152. 152.1. Autoritatea de guvernanță adoptă reguli și proceduri clare și cuprinzătoare care sunt comunicate în întregime PSP, furnizorilor de servicii tehnice și utilizatorilor finali pentru a ajunge la o înțelegere exactă a

riscurilor, comisioanelor și altor costuri materiale pe care le suportă prin participarea la/folosirea schemei/aranjamentului.

152.2. Autoritatea de guvernare face disponibile public regulile și procedurile stabilite potrivit subpct. 152.1, care sunt relevante și, respectiv, esențiale. Informația sensibilă se dezvăluie doar în măsura necesității.

153. Autoritatea de guvernare comunică descrieri clare ale arhitecturii și operațiunilor sistemului, precum și ale drepturilor și obligațiilor autorității de guvernare, ale PSP, furnizorilor de servicii tehnice și utilizatorilor finali, astfel încât aceștia să poată evalua riscurile pe care le-ar suporta prin participarea la schemă/aranjament.
154. Autoritatea de guvernare oferă toată documentația și capacitatea necesare și corespunzătoare pentru a facilita înțelegerea de către PSP, furnizorii de servicii tehnice și utilizatorii finali a regulilor și procedurilor schemei/aranjamentului și a riscurilor cu care aceștia se confruntă prin participarea la schemă/aranjament.
155. Autoritatea de guvernare dezvăluie în mod regulat Băncii Naționale a Moldovei și, după caz, PSP participanți la schemă și furnizorilor de servicii tehnice modul în care se conformează la cerințele generale aplicabile autorităților de guvernare a schemelor sau aranjamentelor de plată, stabilite de pct. 124 - 156.
156. Autoritatea de guvernare comunică public, anual, cel puțin date de bază privind volumele și valorile tranzacțiilor.

Capitolul IV

CERINȚE APLICABILE PRESTATORILOR DE SERVICII DE PLATĂ

157. PSP care emit, pun în circulație sau acceptă instrumente de plată au următoarele obligații:
 - 157.1. să adopte proceduri care să asigure efectuarea, în mod eficient și conform unui program stabilit, a operațiunilor de plată care derivă din utilizarea instrumentelor de plată;
 - 157.2. să asigure, în orice moment, siguranța în funcționare și continuitatea serviciului în condiții de securitate, în scopul asigurării integrității, confidențialității, autenticității operațiunilor și a posibilității de urmărire a operațiunilor de plată și prevenirii utilizării neautorizate a instrumentelor de plată;
 - 157.3. să documenteze și să implementeze măsuri privind identificarea, clasificarea, evaluarea, prevenirea și limitarea riscurilor asociate activității de emitere, punere în circulație și/sau acceptare a instrumentelor de plată, inclusiv prin analizarea posibilităților de producere a unor acțiuni de natură frauduloasă, în scopul evitării și limitării pierderilor financiare ale utilizatorilor;
 - 157.4. în cazul nefuncționării unui instrument de plată, PSP vor informa, prin orice mijloace (pagina web a PSP, push notificări din aplicații de mobile banking, SMS notificări, etc.), în cel mult o oră, clienții

utilizatori ai respectivului instrument de plată cu privire la indisponibilitatea acestuia și termenul preconizat pentru remediere și vor relua activitatea de plăți prin intermediul instrumentului de plată afectat în cel mult opt ore de la producerea unui eveniment perturbator.

Titlul III

Licențierea administratorilor IPF, autorizarea autorităților de guvernanță a schemelor/aranjamentelor de plată, confirmarea accesului la scheme și a punerii în circulație a instrumentelor de plată

Capitolul I

Licențierea administratorilor IPF

158. 158.1. Persoana juridică care intenționează să opereze o IPF pe teritoriul Republicii Moldova va înainta Băncii Naționale a Moldovei, prin metoda stabilită la pct. 169, o cerere de licențiere conform modelului prevăzut în anexa nr. 3, însoțită de documentația și informațiile prevăzute în prezentul regulament.
- 158.2. Cererea de licențiere este însoțită de o autoevaluare, inclusiv de documentația justificativă aferentă, care va conține inclusiv reglementări interne (politici, regulamente, proceduri, instrucțiuni, etc.), aprobate de persoana juridică ce intenționează să administreze IPF, care transpun cerințele stabilite în capitolul I al titlului II și justifică îndeplinirea acestor cerințe la etapa licențierii administratorilor IPF sau demonstrează că aceste cerințe vor fi îndeplinite pe parcursul activității IPF (pentru cerințe care pot fi îndeplinite doar pe parcursul operării IPF).
- 158.3. În cazul în care persoana juridică solicitantă consideră că o cerință nu i se aplică, aceasta precizează, în mod clar, în autoevaluarea sa, cerința în cauză și motivele pentru care consideră că cerința nu i se aplică.
- 158.4. Orice informații, date, documente și declarații transmise de către persoana juridică solicitantă în cursul procesului de licențiere a IPF sunt însoțite de o scrisoare semnată de un reprezentant legal, care să ateste că documentele/informațiile transmise sunt exacte și autentice la data transmiterii lor către Banca Națională a Moldovei.
159. 159.1. În termen de 30 de zile lucrătoare de la primirea cererii, Banca Națională a Moldovei analizează documentația prezentată conform pct. 158 și informează în scris persoana juridică solicitantă dacă documentația prevăzută la pct. 158 este completă.
- 159.2. În cazul în care documentația este incompletă, Banca Națională a Moldovei stabilește un termen maxim până la care persoana juridică solicitantă trebuie să completeze documentația/informațiile.
- 159.3. În cazul în care persoana juridică solicitantă nu prezintă documentele/informațiile solicitate în termenul stabilit, Banca Națională a Moldovei constată renunțarea tacită la cererea de eliberare a licenței, dacă nu există temei pentru suspendarea examinării sau pentru repunerea în termen, precum și notifică neîntârziat solicitantul despre aceasta, fapt care duce la

încetarea procedurii și la restituirea documentelor/ informațiilor anexate la cererea de eliberare a licenței, fără examinarea acestora.

159.4. Persoana juridică solicitantă transmite, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, orice alte informații, date, documente și declarații necesare în vederea evaluării respectării cerințelor prezentului regulament.

159.5. În termen de 6 luni de la depunerea documentației complete aferente cererii de licențiere, Banca Națională a Moldovei va transmite persoanei juridice solicitante, în scris, o decizie motivată privind acordarea sau refuzul emiterii licenței de operare a IPF.

159.6. Banca Națională a Moldovei emite licența în condițiile alin. (7) al art. 49⁴ din Legea nr. 548/1995.

- 160.** Emiterea licenței de operare a IPF nu limitează posibilitatea Băncii Naționale a Moldovei de a formula recomandări sau de a dispune măsuri de remediere și termene de implementare a acestora.
- 161.** IPF operate pe teritoriul Republicii Moldova de către Banca Națională a Moldovei sunt lansate în operare prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei privind operaționalizarea acestora.
- 162.** În cazul unei IPF care operează transfrontalier și care procesează ordine de transfer denominate în lei moldovenești, în cadrul procedurii de licențiere, Banca Națională a Moldovei poate solicita opinii și informații (inclusiv cu privire la conformarea la cadrul legal, mecanismele de gestiune a riscurilor la decontarea în alte valute, rezultatul evaluărilor externe a IPF) de la alte bănci centrale și autorități naționale competente din țările relevante cu atribuții în licențierea/autorizarea și monitorizarea IPF, după caz.
- 163.** **163.1.** Orice intenție de modificare a informațiilor cuprinse în documentația în baza căreia s-a acordat licența de operare a unei IPF sau a documentelor depuse în acest scop trebuie notificată de către administratorul acesteia Băncii Naționale a Moldovei în cel mult 5 zile lucrătoare de la luarea deciziei de modificare.
- 163.2.** Modificările regulilor de sistem sau externalizarea unor servicii și funcții critice vor intra în vigoare numai după aprobarea prevăzută la subpct. 163.3.
- 163.3.** În cazul modificărilor prevăzute la subpct. 163.2, în termen de 10 zile de la depunerea notificării prevăzute la subpct. 163.1, Banca Națională a Moldovei transmite solicitantului o confirmare privind recepționarea notificării sau poate stabili un termen până la care administratorul IPF să furnizeze informații și documente suplimentare.
- 163.4.** În termen de 90 de zile de la depunerea documentației complete sau de la data la care expiră termenul stabilit pentru completare, Banca Națională a Moldovei comunică administratorului IPF, în scris, aprobarea sau refuzul modificării solicitate.

Capitolul II

Autorizarea autorităților de guvernanță a schemelor sau aranjamentelor de plată

164. 164.1. Persoana juridică care intenționează să opereze o schemă sau aranjament de plată pe teritoriul Republicii Moldova va înainta Băncii Naționale a Moldovei, prin metoda stabilită la pct. 169, o cerere de autorizare conform modelului prevăzut în anexa nr. 3A, însoțită de documentația și informațiile prevăzute în prezentul regulament.

164.2. Cererea de autorizare este însoțită de o autoevaluare, inclusiv de documentația justificativă aferentă, care va conține și reglementări interne (politici, regulamente, proceduri, instrucțiuni, etc.), aprobate de persoana juridică ce intenționează să opereze schema/aranjamentul, care transpun cerințele stabilite în capitolul III al titlului II și justifică îndeplinirea acestor cerințe la etapa autorizării autorităților de guvernanță sau demonstrează că aceste cerințe vor fi îndeplinite pe parcursul desfășurării activității (pentru cerințe care pot fi îndeplinite doar pe parcursul operării schemei/aranjamentului).

164.3. În cazul în care persoana juridică solicitantă consideră că o cerință nu i se aplică, aceasta precizează, în mod clar, în autoevaluarea sa, cerința în cauză și motivele pentru care consideră că cerința nu i se aplică.

164.4. Orice informații, date, documente și declarații transmise de către persoana juridică solicitantă în cursul procesului de autorizare sunt însoțite de o scrisoare semnată de un reprezentant legal, care să ateste că documentele/informațiile transmise sunt exacte și autentice la data transmiterii lor către Banca Națională a Moldovei.

165. 165.1. În termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea cererii, Banca Națională a Moldovei analizează documentația prezentată conform pct. 164 și informează în scris persoana juridică solicitantă dacă documentația prevăzută la pct. 164 este completă.

165.2. În cazul în care documentația este incompletă, Banca Națională a Moldovei stabilește un termen maxim până la care persoana juridică solicitantă trebuie să completeze documentația/informațiile.

165.3. În cazul în care persoana juridică solicitantă nu prezintă documentele/informațiile solicitate în termenul stabilit, Banca Națională a Moldovei constată renunțarea tacită la cererea de eliberare a autorizației, dacă nu există temei pentru suspendarea examinării sau pentru repunerea în termen, precum și notifică neîntârziat solicitantul despre aceasta, fapt care duce la încetarea procedurii și la restituirea documentelor/informațiilor anexate la cererea de eliberare a autorizației, fără examinarea acestora.

165.4. Persoana juridică solicitantă transmite, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, orice alte informații, date, documente și declarații necesare în vederea evaluării respectării cerințelor prezentului regulament.

165.5. În termen de 6 luni de la depunerea documentației complete aferente cererii de autorizare, Banca Națională a Moldovei va transmite persoanei juridice solicitante, în scris, o decizie motivată privind autorizarea sau

refuzul emiterii autorizării de operare a schemei sau a aranjamentului de plată.

165.6. Banca Națională a Moldovei emite autorizația în condițiile alin. (7) al art. 49⁵ din Legea 548/1995.

- 166.** Emiterea autorizației nu limitează posibilitatea Băncii Naționale a Moldovei de a formula recomandări sau de a dispune măsuri de remediere și termene de implementare a acestora.
- 167.** Schemele operate pe teritoriul Republicii Moldova de către Banca Națională a Moldovei sunt lansate în operare prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei privind operaționalizarea acestora.
- 168. 168.1.** Orice intenție de modificare majoră a informațiilor cuprinse în documentația în baza căreia s-a acordat autorizația de operare a unei scheme/aranjament sau a documentelor depuse în acest scop trebuie notificată de către autoritatea de guvernanta a acesteia Băncii Naționale a Moldovei în cel mult 5 zile lucrătoare de la luarea deciziei de modificare.
O modificare majoră reprezintă o schimbare a designului sau a funcționării schemei/aranjamentului, care fie modifică semnificativ regulile stabilite, fie introduce noi caracteristici comerciale majore, și/sau care pot avea un impact semnificativ asupra profilului de risc al schemei/aranjamentului și/sau pot avea un efect semnificativ asupra nivelului de respectare a cerințelor aplicabile autorității de guvernanta a schemei/aranjamentului. În caz de dubii cu privire la caracterul major al unei modificări, autoritatea de guvernanta solicită opinia Băncii Naționale a Moldovei.
- 168.2.** Modificările regulilor schemei sau externalizarea unor servicii și funcții critice vor intra în vigoare numai după aprobarea prevăzută la subpct. 168.4.
- 168.3.** În cazul modificărilor prevăzute la subpct. 168.2, în termen de 10 zile de la depunerea notificării prevăzute la subpct. 168.1, Banca Națională a Moldovei transmite solicitantului o confirmare privind recepționarea notificării sau poate stabili un termen până la care autoritatea de guvernanta să furnizeze informații și documente suplimentare.
- 168.4.** În termen de 90 de zile de la depunerea documentației complete sau de la data la care expiră termenul stabilit pentru completare, Banca Națională a Moldovei comunică autorității de guvernanta, în scris, aprobarea sau refuzul modificării solicitate.

Capitolul III

Confirmarea accesului la scheme și a punerii în circulație a instrumentelor de plată electronică

- 169.** PSP vor transmite documentele/informațiile prevăzute în secțiunile 1-6 din prezentul capitol, în format electronic, prin intermediul portalului WEB al Sistemului informatic al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la licențiere, autorizare și notificare, conform Ghidului privind utilizarea portalului WEB

al Sistemului informatic al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la licențiere, autorizare și notificare.

Secțiunea 1

Accesul la schemele de plată cu cardul

- 170.** Pentru a începe activitatea într-o schemă de plăți cu carduri de plată, autorizate peste hotarele Republicii Moldova, PSP, cel puțin cu 30 de zile lucrătoare înainte de începerea activității, prezintă la Banca Națională a Moldovei, prin metoda stabilită la pct. 169, o cerere pentru obținerea confirmării de acces la schemă, la care anexează informația aferentă activității PSP în schemă, care va cuprinde:
- 170.1.** denumirea schemei și a organizatorului acesteia, alte date considerate relevante de PSP privind descrierea schemei;
 - 170.2.** descrierea statutului și a tipului de activitate a PSP în schemă, cu anexarea copiilor documentelor care confirmă statutul PSP în schemă și dreptul de a desfășura o anumită activitate în schemă (copia contractului încheiat cu organizatorul schemei de plăți cu carduri de plată sau alte documente confirmative: scrisori, certificate, licențe, copia contractului încheiat cu PSP cu statut de membru principal (participant direct) în cadrul unei scheme de plăți cu carduri de plată (în cazul PSP cu statut de membru afiliat/asociat (participant indirect)), copia contractului încheiat cu centrul de procesare, copia contractului de colaborare privind acceptarea cardurilor de plată (în cazul în care PSP nu deține în cadrul schemei dreptul de acceptare a cardurilor de plată, utilizând serviciile unui PSP acceptant) și modificările la acestea, etc.);
 - 170.3.** descrierea tipurilor de carduri ce urmează să fie emise și/sau acceptate de PSP și a serviciilor asociate acestora ce urmează să fie oferite deținătorilor de carduri de către PSP.
 - 170.4.** Raportul de identificare și evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, elaborat de PSP în contextul inițierii relației de afacere aferente participării la schemă.
- 171.** **171.1.** PSP transmite, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, orice alte informații, date, documente și declarații necesare în vederea evaluării respectării cerințelor actelor normative aferente gestionării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;
- 171.2.** Banca Națională a Moldovei examinează informația prezentată de PSP în conformitate cu pct.170 și subpct.171.1 în decurs de 30 zile lucrătoare din ziua înregistrării cererii și informației complete la Banca Națională a Moldovei. Examinarea se face sub aspectul conformării PSP la cerințele cadrului normativ privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, aferente inițierii relațiilor de afaceri și lansării și dezvoltării de produse și servicii noi;
- 171.3.** În cazul în care PSP nu prezintă datele solicitate, Banca Națională a Moldovei va decide în baza informațiilor disponibile cu privire la emiterea

sau refuzul de a emite confirmarea pentru acces la schema de plată cu carduri;

171.4. Banca Națională a Moldovei poate emite o confirmare, condiționată de îndeplinirea de PSP a unor măsuri și/sau recomandări suplimentare pentru începerea activității într-o schemă de plăți cu carduri de plată.

172. PSP începe activitatea în cadrul unei scheme de plăți cu carduri de plată după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei.

173. PSP care a obținut confirmarea în condițiile subpct. 171.4, înainte de a-și începe activitatea în cadrul unei scheme de plăți cu carduri de plată, notifică Banca Națională a Moldovei asupra acțiunilor întreprinse care confirmă îndeplinirea măsurilor și/sau recomandărilor dispuse.

174. **174.1.** PSP participant, în termen de 10 zile lucrătoare de la apariția oricăror modificări în informația prezentată la Banca Națională a Moldovei în conformitate cu pct.170 și subpct.171.1, notifică în scris Băncii Naționale a Moldovei despre aceste modificări;

174.2. În cazul încetării activității în cadrul unei scheme de plăți cu carduri de plată, PSP informează în scris Banca Națională a Moldovei în termen de 10 zile din data luării deciziei corespunzătoare.

Secțiunea a 2-a

Accesul la schemele de remitere de bani

175. Pentru a începe activitatea într-o schemă de remitere de bani, autorizate peste hotarele Republicii Moldova, PSP participant, cel puțin cu 30 de zile lucrătoare înainte de începerea activității, prezintă la Banca Națională a Moldovei, prin metoda stabilită la pct. 169, o cerere pentru obținerea confirmării pentru acces la schemă, la care se anexează cel puțin următoarele informații:

175.1. denumirea schemei de remitere de bani; denumirea, datele de identificare, administratorii și beneficiarii efectivi ai organizatorului schemei de remitere de bani;

175.2. descrierea statutului/rolului, tipului de activitate a PSP participant în schema de remitere de bani;

175.3. schema de funcționare a schemei de remitere de bani (circuitul informației și mijloacelor bănești), părțile implicate și responsabilitățile lor în schema de funcționare;

175.4. copia contractului cu organizatorul schemei de remitere de bani, care acordă PSP participant dreptul de a presta servicii de remitere de bani în cadrul schemei de remitere de bani;

175.5. raportul de identificare și evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, elaborat de PSP în contextul inițierii relației de afacere aferente participării la schemă.

176. La cererea prevăzută la pct.175 se anexează evaluarea de către PSP a mecanismelor de gestiune a riscurilor financiare stabilite de către

organizatorul schemei de remitere de bani, efectuată cel puțin, în baza următorilor factori:

176.1. termenul de executare al remiterii de bani;

176.2. modul de decontare (stingere) al obligațiilor aferente remiterilor de bani(pe bază brută, pe bază netă etc.);

176.3. existența unui fond de garantare constituit la nivelul schemei de remitere de bani, principiile de formare și distribuire a acestuia;

176.4. periodicitatea alimentării conturilor utilizate în decontarea (stingerea) obligațiilor aferente remiterilor de bani și locația acestora (conturi deschise în băncile din Republica Moldova, conturi deschise în băncile din străinătate).

177. 177.1. PSP transmite, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, orice alte informații, date, documente și declarații necesare în vederea evaluării respectării cerințelor actelor normative aferente gestionării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;;

177.2. Banca Națională a Moldovei examinează informația prezentată de PSP în conformitate cu pct.175, 176 și subpct. 177.1 în decurs de 30 zile lucrătoare din ziua înregistrării cererii și informației complete la Banca Națională a Moldovei. Examinarea se face sub aspectul conformării PSP la cerințele cadrului normativ privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, aferente inițierii relațiilor de afaceri și lansării și dezvoltării de produse și servicii noi;

177.3. În cazul în care PSP nu prezintă datele solicitate, Banca Națională a Moldovei va decide în baza informațiilor disponibile cu privire la emiterea sau refuzul de a emite confirmarea pentru acces la schema de remitere de bani;

177.4. Banca Națională a Moldovei poate emite o confirmare, condiționată de îndeplinirea de PSP a unor măsuri și/sau recomandări suplimentare pentru începerea activității într-o schemă de remitere de bani.

178. PSP începe activitatea în cadrul unei scheme de remitere de bani după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei.

179. PSP care a obținut confirmarea în condițiile subpct. 177.4, înainte de a-și începe activitatea în cadrul unei scheme de remiteri de bani, notifică Banca Națională a Moldovei asupra acțiunilor întreprinse care confirmă îndeplinirea măsurilor și/sau recomandărilor dispuse.

180. PSP participant, în termen de 10 zile lucrătoare de la apariția oricăror modificări în informația prezentată la Banca Națională a Moldovei în conformitate cu pct.175, 176 și subpct. 177.1, notifică în scris Băncii Naționale a Moldovei despre aceste modificări.

181. În cazul încetării activității într-o schemă de remitere de bani, PSP participant informează în scris Banca Națională a Moldovei în termen de 10 zile lucrătoare de la data luării deciziei corespunzătoare.

Secțiunea a 3-a

Confirmarea emiterii/acceptării instrumentelor de plată electronică

- 182. 182.1.** Pentru a pune în circulație sau a accepta instrumente de plată electronică PSP depune o cerere la Banca Națională a Moldovei, cu anexarea tuturor documentelor și informațiilor prevăzute la pct. 183, prin metoda stabilită la pct. 169.
- 182.2.** Banca Națională a Moldovei, în termen de 30 zile lucrătoare de la depunerea cererii, o examinează sub aspectul conformării PSP la cerințele regulamentului, la cerințele minime pentru gestionarea riscurilor TIC și de securitate a informației, la cerințele cadrului normativ privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului aferente lansării și dezvoltării de produse și servicii noi.
- 182.3.** Banca Națională a Moldovei, în termenul prevăzut la subpct. 182.2, emite o confirmare sau refuzul de a emite o confirmare, comunicând în scris PSP motivele refuzului.
- 182.4.** PSP începe emiterea/acceptarea instrumentelor de plată electronică după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei.
- 183. 183.1.** La depunerea cererii privind confirmarea emiterii/acceptării instrumentelor de plată electronică, PSP va transmite Băncii Naționale a Moldovei următoarele documente:
- 183.1.1.** formularul cererii conform modelului prevăzut la anexa nr. 4;
 - 183.1.2.** fișa de produs.
- 183.2.** Banca Națională a Moldovei poate solicita orice alte informații, date, documente și declarații necesare în vederea evaluării cu privire la punerea în circulație/acceptarea a instrumentului de plată electronică. PSP va transmite informațiile solicitate în termen de maximum 30 de zile lucrătoare de la data comunicării solicitării.
- 184.** Fișa de produs a instrumentului de plată electronică, prevăzută la pct. 183, trebuie să conțină cel puțin informații referitoare la:
- 184.1.** descriere, caracteristicile funcționale și aria de utilizare;
 - 184.2.** producere și distribuire;
 - 184.3.** procesarea și decontarea operațiunilor de plată efectuate prin intermediul său, inclusiv orarul de funcționare;
 - 184.4.** modalitatea în care realizează autentificarea strictă a clienților (SCA), cu prezentarea elementelor de SCA;
 - 184.5.** fluxul de înrolare a instrumentelor de plată electronică de tip card în portofele electronice (wallet-uri).
- 185. 185.1.** Prin derogare de la prevederile subpct. 182.1, PSP pot desfășura proiecte-pilot de testare a instrumentelor de plată electronică, cu informarea Băncii Naționale a Moldovei în termen de cel puțin 30 zile până la inițierea proiectului și în următoarele condiții:
- 185.1.1.** perioada de testare să nu depășească 180 de zile;
 - 185.1.2.** PSP trebuie să se asigure că sunt testate toate funcționalitățile instrumentului de plată electronică cu o masă critică de utilizatori, astfel încât să fie realizată verificarea tuturor

funcționalităților și facilităților aferente noilor instrumente de plată electronică;

185.1.3. informarea utilizatorilor cu privire la responsabilitatea PSP pentru eventualele erori ale instrumentului de plată electronică survenite pe parcursul derulării proiectului.

185.2. Informarea transmisă conform prevederilor subpct. 185.1 se va efectua potrivit formularului prevăzut în anexa nr. 7.

185.3. PSP va transmite Băncii Naționale a Moldovei, după finalizarea proiectului-pilot, concluziile aferente testării, inclusiv decizia de a pune sau nu în circulație instrumentul de plată electronică respectiv, în termen de 30 de zile lucrătoare de la finalizarea proiectului.

185.4. În situația în care PSP decide să pună în circulație instrumentul de plată electronică care a făcut obiectul proiectului-pilot, acesta solicită confirmarea Băncii Naționale a Moldovei conform prevederilor pct. 182.

186. 186.1. Modificările intervenite cu privire la documentația prevăzută la pct. 183 vor fi comunicate în prealabil Băncii Naționale a Moldovei, în termen de 10 zile de la luarea deciziei de modificare, prin prezentarea prin metoda stabilită la pct. 169 a documentelor modificate.

186.2. În situația prevăzută la subpct. 186.1, Banca Națională a Moldovei examinează modificările sub aspectul reflectat în subpct. 182.2 și, în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data primirii tuturor documentelor modificate, confirmă sau refuză să confirme modificările, comunicând în scris PSP motivele refuzului.

186.3. Modificările intervenite cu privire la documentație vor produce efecte doar după ce BNM va confirma aceste modificări.

186.4. Nu fac obiectul comunicării Băncii Naționale a Moldovei modificările intervenite cu privire la documentația prevăzută la pct. 183 care vizează aspecte de natură comercială.

186.5. În sensul prezentului regulament, prin aspecte de natură comercială se înțeleg acele modificări care țin de politica comercială a PSP, de exemplu, fără a se limita la: categorii noi de clienți acceptați, listă de garanții asupra soldurilor creditoare, asigurări, aspecte privind dobânda sau comisioanele etc.

187. PSP care a pus în circulație un instrument de plată electronică are obligația de a notifica Băncii Naționale a Moldovei decizia de renunțare la punerea în circulație ori de retragere din circulație a instrumentului de plată electronică, în termen de cel mult 30 de zile de la această decizie. În cazul retragerii din circulație va fi precizată în notificare data estimată la care instrumentul nu va mai circula.

Secțiunea a 4-a

Confirmarea punerii în circulație a instrumentelor de plată electronică cu acces la distanță

188. 188.1. Pentru a pune în circulație instrumente de plată electronică cu acces la distanță (în continuare – IPAD), PSP depune o cerere la Banca Națională a

Moldovei, cu anexarea tuturor documentelor și informațiilor prevăzute la pct. 189, prin metoda stabilită la pct. 169.

188.2. Banca Națională a Moldovei, în termen de 30 zile lucrătoare de la depunerea cererii, o examinează sub aspectul conformării PSP la cerințele regulamentului, la cerințele minime pentru gestionarea riscurilor TIC și de securitate a informației, la cerințele cadrului normativ privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului aferente lansării și dezvoltării de produse și servicii noi.

188.3. Banca Națională a Moldovei, în termenul prevăzut la subpct. 188.2, emite o confirmare sau refuzul de a emite o confirmare, comunicând în scris PSP motivele refuzului.

188.4. PSP pune în circulație IPAD după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei.

189. **189.1.** La depunerea cererii privind confirmarea punerii în circulație IPAD, PSP va transmite Băncii Naționale a Moldovei următoarele documente:

189.1.1. formularul cererii conform modelului prevăzut la anexa nr. 5;

189.1.2. fișa de produs;

189.2. Banca Națională a Moldovei poate solicita orice alte informații, date, documente și declarații necesare în vederea evaluării cu privire la punerea în circulație a IPAD. PSP va transmite informațiile solicitate în termen de maximum 30 de zile lucrătoare de la data comunicării solicitării.

190. **190.1.** Prin excepție de la prevederile subpct. 188.1, PSP pot desfășura proiecte- pilot de testare a IPAD, cu informarea Băncii Naționale a Moldovei în termen de cel puțin 30 zile până la inițierea proiectului și în următoarele condiții:

190.1.1. perioada de testare să nu depășească 180 de zile calendaristice;

190.1.2. PSP trebuie să se asigure că sunt testate toate funcționalitățile IPAD cu o masă critică de utilizatori, astfel încât să fie realizată verificarea tuturor funcționalităților și facilităților aferente;

190.1.3. informarea utilizatorilor cu privire la responsabilitatea PSP pentru eventualele erori ale IPAD survenite pe parcursul derulării proiectului.

190.2. Informarea transmisă conform prevederilor subpct. 190.1 se va efectua potrivit formularului prevăzut în anexa nr. 7, cu anexarea informației specificată la subpct. 191.1 – 191.4.

190.3. PSP vor transmite Băncii Naționale a Moldovei, după finalizarea proiectului-pilot, concluziile aferente testării, inclusiv decizia de a pune sau nu în circulație instrumentul respectiv, în termen de 30 de zile lucrătoare de la finalizarea proiectului.

190.4. În situația în care PSP decide să pună în circulație IPAD care a făcut obiectul proiectului-pilot, acesta solicită confirmarea Băncii Naționale a Moldovei conform prevederilor pct. 188.

191. Fișa de produs a instrumentului de plată electronică cu acces la distanță, prevăzută la subpct 189.1.2, trebuie să conțină următoarele:

191.1. descrierea funcțională a IPAD (tipul sistemului, arhitectura sistemului, avizele/ certificările primite de la producătorul/furnizorul produsului program, proveniența sistemului, tipurile de servicii de plată care vor fi prestate prin intermediul acestuia);

191.2. descrierea proceselor interne ale PSP aferente prestării serviciilor de plată prin intermediul IPAD (înregistrare utilizatori, gestiune acces la sistem, efectuarea tranzacțiilor, monitorizarea sistemului, gestiunea incidentelor) cu anexarea documentelor interne relevante aprobate în cadrul PSP (ex. acte normative interne, instrucțiuni, contracte-cadru etc.);

191.3. planul de gestiune a riscurilor de securitate aferente utilizării IPAD, semnat de conducerea PSP. Planul de gestiune a riscurilor va conține cel puțin:

191.3.1. descrierea riscurilor identificate ce ar putea compromite confidențialitatea, autenticitatea și integritatea datelor aferente utilizării IPAD și nonrepudierea tranzacțiilor;

191.3.2. impactul asupra PSP și utilizatorilor IPAD, în cazul materializării riscurilor identificate;

191.3.3. descrierea măsurilor de control implementate pentru diminuarea impactului, clasificate după modul de organizare (tehnice, organizatorice, normative) și după modul de acțiune (preventive, detectabile, corective);

191.3.4. riscurile reziduale (care rămân după implementarea măsurilor de control), acceptate de către managementul PSP, sau reevaluarea acestora cu aplicarea măsurilor de control adiționale pentru diminuarea impactului acestora până la un nivel acceptabil de PSP;

191.3.5. responsabilitatea pentru revizuirea și menținerea în stare actuală a planului de gestiune a riscurilor de securitate;

191.4. planul privind asigurarea continuității IPAD, semnat de conducerea PSP. Planul privind asigurarea continuității va conține cel puțin:

191.4.1. strategia de continuitate;

191.4.2. desemnarea persoanelor responsabile de asigurarea continuității activității;

191.4.3. acțiunile necesare pentru a asigura gestionarea adecvată a evenimentelor ce pot afecta continuitatea activității în cadrul IPAD, în cazul în care asemenea evenimente s-ar produce;

191.4.4. măsurile ce vor asigura funcționarea neîntreruptă a proceselor critice, disponibilitatea informației și continuitatea prestării serviciilor prin intermediul IPAD, minimizarea pierderilor financiare și a efectelor negative care pot apărea ca rezultat al incidentelor de continuitate;

191.4.5. scenariile de test și periodicitatea testării planului de continuitate;

191.4.6. periodicitatea revizuirii planului de continuitate.

191.5. planul de instruire și perfecționare, inclusiv în domeniul securității informației, a personalului PSP care va fi implicat în gestionarea IPAD;

191.6. raportul de audit, iar în cazul depistării deficiențelor ce urmează a fi înlăturate și raportul privind modul de implementare a recomandărilor

(raportul de follow-up), întocmit conform standardelor internaționale de audit în domeniul sistemelor informaționale, care va exprima opinia de audit privind suficiența și eficiența măsurilor de securitate implementate aferente utilizării IPAD și conformarea cu prevederile reglementărilor Băncii Naționale a Moldovei. Echipa de audit va fi condusă de un auditor certificat CISA (Certified Information Systems Auditor). Raportul de audit va conține referințe la probele de audit utilizate, precum și concluziile pentru cel puțin următoarele obiective de audit:

- 191.6.1. complexitatea procedurilor interne aferente proceselor cu referire la IPAD (instrucțiuni, norme, ghiduri etc.);
 - 191.6.2. asigurarea confidențialității, autenticității și integrității datelor în cadrul procesului de utilizare a IPAD și nonrepudierii tranzacțiilor;
 - 191.6.3. asigurarea continuității funcționării IPAD;
 - 191.6.4. monitorizarea evenimentelor critice și depistarea situațiilor neordinare, conservarea probelor și gestiunea incidentelor;
 - 191.6.5. controlul proceselor interne aferente utilizării, menținerii și dezvoltării IPAD.
192. 192.1. PSP notifică Banca Națională a Moldovei despre orice dezvoltare/modificare majoră efectuată la IPAD, în termen de cel puțin 30 de zile înainte de data propusă pentru implementarea acestora, cu anexarea documentelor relevante. Banca Națională a Moldovei examinează informația prezentată sub aspectul conformării PSP la cerințele minime pentru gestionarea riscurilor TIC și de securitate a informației, la cerințele cadrului normativ privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și informează PSP privind rezultatele examinării în termen de 30 zile. După caz, Banca Națională a Moldovei poate solicita, indiferent de tipul IPAD, informații adiționale sau prezentarea unui raport de audit efectuat conform standardelor internaționale de audit în domeniul sistemelor informaționale.
- 192.2. Operarea modificărilor majore la IPAD pus în circulație poate fi efectuată doar după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei în acest sens.
- 192.3. Nu fac obiectul notificării la Banca Națională a Moldovei modificările intervenite cu privire la documentația prevăzută la pct. 189 care vizează aspecte de natură comercială sau modificări de vizual .
- 192.4. În sensul prezentului regulament, prin aspecte de natură comercială se înțelege acele modificări care țin de politica comercială a PSP, de exemplu, fără a se limita la: categorii noi de clienți acceptați, listă de garanții asupra soldurilor creditoare, asigurări, aspecte privind dobânda sau comisioanele, etc.
193. PSP care a pus în circulație un IPAD are obligația de a notifica Băncii Naționale a Moldovei decizia de renunțare la punerea în circulație ori de retragere din circulație a IPAD, în termen de cel mult 30 de zile de la această decizie. În cazul retragerii din circulație va fi precizată în notificare data estimată la care instrumentul nu va mai circula.

Secțiunea a 5-a

Cerințe cu privire la cardurile de plată

194. PSP - emitenți de carduri de plată, au obligația:

194.1. Să identifice permanent utilizarea frauduloasă a cardurilor emise și/sau acceptate, precum și să țină evidența cazurilor de fraudă într-un registru special, luând toate măsurile necesare pentru minimizarea fraudelor și descurajarea tentativelor de fraudă cu carduri ale personalului propriu, deținătorilor de carduri, comercianților și altor persoane. În acest scop, PSP urmează să elaboreze proceduri interne relevante, care trebuie să includă prevederi cu privire la:

194.1.1. asigurarea cadrului de securitate necesar, în conformitate cu cadrul normativ;

194.1.2. obligațiile și responsabilitățile persoanelor antrenate în procesul de identificare a operațiunilor frauduloase sau suspecte cu cardurile emise și/sau acceptate;

194.1.3. tipurile de activități frauduloase cu carduri de plată care pot avea loc, modalitățile de prevenire, monitorizare și identificare a acestora, precum și măsurile ce urmează a fi întreprinse în cazul depistării unor operațiuni frauduloase sau suspecte.

194.2. Să monitorizeze permanent respectarea de către persoanele responsabile a procedurilor elaborate conform subpct. 194.1 și să întreprindă măsuri prompte și eficiente în cazul în care va depista încălcarea acestora.

194.3. Să analizeze tendințele și cauzele activității frauduloase cu carduri de plată în vederea elaborării și implementării măsurilor de minimizare sau prevenire a acestora.

194.4. Să nu limiteze utilizarea conturilor de plăți la care au fost atașate cardurile de plată numai pentru tranzacțiile efectuate cu utilizarea acestor carduri. PSP trebuie să asigure utilizarea acestor conturi prin intermediul tuturor instrumentelor de plată disponibile (transfer de credit, transfer de credit instant (MIA), debitare directă etc.) și accesarea/utilizarea acestora prin intermediul IPAD-urilor.

195. Cardul personalizat/personificat poate fi atașat atât conturilor de plăți deja existente ale titularului de cont, cât și la un cont de plăți deschis în registrele contabile ale PSP la momentul emiterii cardului. La un cont de plăți pot fi atașate mai multe carduri de plată. Evidența tuturor operațiunilor de plată efectuate cu cardul personalizat/personificat urmează a fi asigurată în contabilitatea analitică a PSP pe fiecare titular de cont în parte.

196. La solicitarea titularului contului de plăți, PSP poate emite carduri de plată persoanelor împuternicite de către acesta de a utiliza mijloacele bănești din contul de plăți.

197. PSP ține evidența tuturor cardurilor emise de el în Registrul cardurilor personalizate/personificate emise în conformitate cu prevederile actelor normative. Registrul cardurilor personalizate/personificate emise trebuie să cuprindă următoarele date despre fiecare card emis de PSP:

- 197.1. numărul cardului;
 - 197.2. numărul contului de plăți;
 - 197.3. datele despre titularul contului de plăți (numele, prenumele, patronimicul sau denumirea titularului; rezident/nerezident etc.);
 - 197.4. datele despre deținătorul cardului (numele, prenumele, patronimicul; rezident/nerezident etc.);
 - 197.5. unde, când și cui a fost eliberat cardul;
 - 197.6. statutul actual al cardului (activ, blocat, retras, furat, pierdut, reținut, restituit etc.);
 - 197.7. de cine și în ce bază a fost modificat statutul cardului.
198. Retragera de numerar prin intermediul cardurilor de afaceri pentru plata salariilor și efectuarea altor plăți cu caracter social poate fi efectuată numai la ghișeele PSP sau la bancomatele PSP prin intermediul codului de retragere numerar eliberat doar la ghișeele PSP. PSP reflectă această cerință ca o obligație a deținătorului în contractul de emitere a cardurilor de afaceri și asigură controlul asupra existenței documentului de plată privind transferul plăților obligatorii în conformitate cu actele normative.
199. Operațiunile valutare care se realizează prin intermediul cardurilor emise de PSP urmează a fi efectuate în conformitate cu prevederile legislației valutare și autorizațiilor/notificațiilor/certificatelor corespunzătoare, în cazul în care în conformitate cu legislația valutară operațiunea valutară respectivă este supusă autorizării/notificării de către Banca Națională a Moldovei.
200. PSP acceptă carduri de plată pentru efectuarea operațiunilor în numerar și fără numerar la ghișeele PSP și în rețeaua proprie de bancomate.
201. Comerciantul acceptă carduri la plată în conformitate cu contractul încheiat cu PSP acceptant și cu prevederile actelor normative.
202. PSP acceptant este obligat de a instrui comercianții asupra acceptării la plată a cardurilor, inclusiv asupra modalităților de combatere a fraudelor/tentativelor de fraudă și a procedurilor de notificare a PSP în caz de depistare a utilizării frauduloase sau a tentativei de utilizare frauduloasă a cardului, precum și asupra necesității afișării la un loc vizibil a mărcilor cardurilor acceptate la plată.
203. Contractul de deservire a comerciantului încheiat între comerciant și PSP acceptant va stipula condițiile în care comerciantul acceptă la plată carduri de plată și va include cel puțin:
- 203.1. modalitatea de acceptare a cardurilor la plată;
 - 203.2. termenele de restituire de către PSP a plăților efectuate prin intermediul cardurilor;
 - 203.3. contul în care vor fi restituite plățile efectuate prin intermediul cardurilor;
 - 203.4. drepturile, obligațiile și responsabilitățile părților contractante.
 - 203.5. comisioanele percepute de la comerciant (per tip de card etc.) de către PSP acceptant.

Secțiunea a 6-a

Cerințe cu privire la instrumentele de plată electronică cu acces la distanță

204. IPAD trebuie să corespundă cel puțin următoarelor cerințe de securitate a informației și continuitate a activității:
- 204.1. la autentificarea în IPAD vor fi setate politici de parole stricte aliniate la standardele și practicile actuale în domeniu și vor cuprinde cel puțin:
 - 204.1.1. lungimea minimă a parolelor;
 - 204.1.2. cerințe privind complexitatea parolelor;
 - 204.1.3. cerințe privind expirarea parolelor;
 - 204.1.4. cerințe privind reutilizarea parolelor.
 - 204.2. conexiunea la IPAD va fi asigurată printr-un protocol de comunicație ce asigură transferul de informație în formă criptată;
 - 204.3. va fi asigurată securitatea și retenția pentru o perioadă de cel puțin 12 luni pentru:
 - 204.3.1. jurnalele de audit cu evenimentele aferente IPAD;
 - 204.3.2. bazele de date aferente IPAD.
 - 204.4. jurnalele de audit vor conține adresa IP (Internet Protocol) de conectare la IPAD a utilizatorului;
 - 204.5. pentru continuitatea utilizării IPAD vor fi elaborate planuri de continuitate ce vor asigura continuitatea atât în situații ordinare, cât și în situații de criză;
 - 204.6. planurile de continuitate vor fi testate cel puțin anual cu un grad de complexitate adecvat riscurilor aferente IPAD;
 - 204.7. va fi asigurată trasabilitatea tranzacțiilor;
 - 204.8. se va respecta protecția datelor cu caracter personal în sistemele informatice în conformitate cu Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;
 - 204.9. va fi asigurat controlul accesului fizic și logic la sistemul informatic și la platforma/aplicația software utilizate în procesul de furnizare a IPAD;
 - 204.10. incidentele de securitate informatică vor fi detectate, înregistrate și gestionate;
 - 204.11. va fi estimat impactul operațiilor de modificare a:
 - 204.11.1. arhitecturii din cadrul sistemului informatic (componente hardware/software) și aplicațiilor software utilizate în ciclul de viață al IPAD; și
 - 204.11.2. planului de gestiune a riscurilor de securitate aferente utilizării IPAD;
 - 204.12. vor fi întreprinse orice alte activități sau măsuri tehnice pentru exploatarea în siguranță a IPAD pus în circulație de PSP.
205. La punerea în circulație a IPAD și odată la fiecare trei ani, PSP au obligația să efectueze teste de penetrare a sistemelor informatice ale IPAD. De asemenea, teste de penetrare vor fi efectuate ca urmare a identificării unor riscuri reziduale semnificative ca rezultat al evaluărilor de riscuri. Testele de penetrare se vor realiza de către echipe interne sau externe, certificate în acest scop, care vor evalua securitatea aplicațiilor și a sistemului informatic al PSP care furnizează IPAD și vor fi finalizate cu un raport de testare.

Raportul de testare se prezintă Băncii Naționale a Moldovei în termen de 10 zile de la aprobarea acestuia în cadrul PSP.

206. PSP, care oferă clienților săi un IPAD, are obligația de a plasa într-o formă ușor accesibilă pe pagina sa web sau pe interfața dispozitivului/terminalului/aplicației prin care se utilizează IPAD cel puțin următoarele informații:
- 206.1. tipul IPAD și descrierea succintă a funcționalităților lui;
 - 206.2. descrierea succintă a mecanismelor implementate în scopul asigurării confidențialității, autenticității, integrității și nonrepudierii tranzacțiilor;
 - 206.3. tipurile de tranzacții ce pot fi efectuate prin IPAD și condițiile de prezentare la PSP a documentelor justificative, autorizațiilor, notificărilor, în cazul în care prezentarea acestor documente la efectuarea plăților/transferurilor este prevăzută de actele normative;
 - 206.4. comisioanele pe care utilizatorul IPAD urmează să le achite PSP cu specificarea acestora după tip și valoare;
 - 206.5. specificarea mijloacelor de comunicare care să permită clienților anunțarea PSP în cazul: inaccesibilității IPAD, notificarea situațiilor de urgență, solicitarea modificării parolei;
 - 206.6. un ghid de utilizare a IPAD.
207. PSP identifică permanent utilizarea frauduloasă a IPAD, precum și ține evidența cazurilor de fraudă într-un registru special, luând toate măsurile necesare pentru minimizarea riscului de fraude și descurajarea tentativelor de fraudă prin intermediul IPAD ale personalului propriu, deținătorilor IPAD și persoanelor terțe. În acest scop, PSP elaborează proceduri interne relevante.

Titlul IV

Activitatea de monitorizare a IPF, schemelor/aranjamentelor și a instrumentelor de plată

Capitolul I

Obținerea de informații

208. 208.1. Administratorii IPF, autoritățile de guvernanță a schemelor și aranjamentelor de plată, participanții la acestea și PSP care emit, pun în circulație și/sau acceptă instrumente de plată vor furniza Băncii Naționale a Moldovei, oricând, la solicitarea acesteia, prin metoda stabilită la pct. 169, toate informațiile și documentele necesare pentru a evalua conformitatea cu cerințele stabilite de prezentul regulament.
- 208.2. Banca Națională a Moldovei poate efectua inspecții pe teren pentru obținerea și verificarea informațiilor, poate lua în considerare opinii formulate de experți, cum ar fi consultanți și auditori externi, poate utiliza informații furnizate de alte autorități de reglementare sau supraveghere și poate lua în considerare informații și sesizări primite de la utilizatori de instrumente de plată sau participanți.

- 209. 209.1.** Administratorii IPF și participanții informează de îndată Banca Națională a Moldovei cu privire la apariția oricăror incidente în funcționarea normală a IPF sau a participantului, completând informațiile disponibile conform formularului din anexa nr. 6 - Raport incidente operaționale și/sau de securitate.
- 209.2.** PSP raportează incidentele operaționale și/sau de securitate majore aferente serviciilor de plată potrivit art. 32² al Legii nr. 114/2012.
- 209.3.** Administratorii IPF și participanții transmit Băncii Naționale a Moldovei un raport scris cu explicarea cauzelor incidentelor raportate conform subpct. 209.1, precum și a măsurilor de remediere întreprinse sau avute în vedere, în termen de cel mult 30 de zile de la data incidentului.
- 209.4.** Banca Națională a Moldovei poate solicita în orice moment administratorilor IPF și participanților informații și rapoarte suplimentare referitoare la incidentele și fraudele apărute.
- 209.5.** Autoritățile de guvernanță a schemelor/aranjamentelor de plată informează de îndată Banca Națională a Moldovei cu privire la apariția incidentelor majore în funcționarea normală a schemei/aranjamentului de plată.
- 210.** Administratorii IPF comunică Băncii Naționale a Moldovei, anual, până la data de 31 martie, serviciile, funcțiile, participanții și tipurile de instrucțiuni procesate pe care le-au identificat drept critice pentru funcționarea sigură și eficace a IPF.
- 211. 211.1.** Administratorii IPF și participanții efectuează, cel puțin anual, testări ale rezilienței, inclusiv la atacuri cibernetice, ale infrastructurii informatice utilizate pentru procesarea plăților, decontărilor și a instrumentelor de plată.
- 211.2.** Administratorii IPF remit Băncii Naționale a Moldovei, cu 30 zile până la data planificată a testării, rezumatul Planului de asigurare a continuității activității (PCA) și scenariile de test, inclusiv obiectivele și scenariile fiecărui test, activitățile desfășurate în cadrul fiecărui test, entitățile participante, sediile implicate și durata fiecărui test.
- 211.3.** Entitățile prevăzute la subpct. 211.1 remit Băncii Naționale a Moldovei, anual, până la data de 31 martie, pentru anul anterior, următoarele informații:
- 211.3.1.** scenariile de test avute în vedere și rezultatele testărilor prevăzute la subpct. 211.1;
 - 211.3.2.** extrase din rapoartele auditorilor și/sau experților, care să conțină concluziile acestora cu privire la reziliența infrastructurii informatice;
 - 211.3.3.** modificările semnificative aduse infrastructurii informatice și locațiilor sediilor secundare ce asigură continuitatea activității de procesare a plăților, decontărilor și a instrumentelor de plată.
- 212.** PSP prezintă Băncii Naționale a Moldovei, date aferente utilizării instrumentelor de plată electronice puse în circulație, în conformitate cu cadrul normativ cu privire la raportarea datelor aferente utilizării instrumentelor și serviciilor de plată.

Capitolul II

Evaluarea

213. 213.1. Banca Națională a Moldovei evaluează complet, cel puțin o dată la 3 ani, IPF, schemele și aranjamentele de plată prin prisma cerințelor prezentului regulament.
- 213.2. Banca Națională a Moldovei poate evalua parțial o IPF, schemă sau aranjament de plată ori de câte ori consideră oportun, în scopul gestionării și prevenirii manifestării riscurilor specifice.
214. În vederea evaluării periodice a siguranței IPAD, puse în circulație de cel puțin un an de către PSP, aceștia prezintă până la data de 30 aprilie, Băncii Naționale a Moldovei:
- 214.1. anual, raportul de audit intern sau extern efectuat conform standardelor internaționale în domeniul sistemelor informaționale, care va reflecta situația privind suficiența și eficiența măsurilor de securitate implementate aferente utilizării IPAD și conformarea cu cerințele BNM;
- 214.2. o dată la 3 ani, raportul de audit extern efectuat de un auditor certificat CISA conform standardelor internaționale în domeniul sistemelor informaționale, care va reflecta situația privind suficiența și eficiența măsurilor de securitate implementate aferente utilizării IPAD și conformarea cu cerințele BNM.

Titlul V

Măsuri de remediere, recomandări și sancțiuni

215. În situația în care Banca Națională a Moldovei constată că cerințele prezentului regulament nu sunt respectate, poate dispune măsuri de remediere și termene de implementare.
216. În situația în care Banca Națională a Moldovei constată că nu sunt respectate cerințele prezentului regulament și/sau măsurile de remediere nu sunt implementate în termenele dispuse de Banca Națională a Moldovei conform pct. 215, Banca Națională a Moldovei poate aplica sancțiuni, astfel:
- 216.1. administratorilor de infrastructuri ale pieței financiare, autorităților de guvernanță a schemelor sau aranjamentelor de plată și participanților la oricare dintre acestea, în conformitate cu prevederile art. 75 și 75² din *Legea nr. 548/1995*.
- 216.2. PSP care emit, pun în circulație și/sau acceptă instrumente de plată, în conformitate cu prevederile art. 99 și 100 din *Legea nr. 114/2012*.

la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței
financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată

Cerințe pentru asigurarea rezilienței cibernetice

1. Guvernanța

Administratorul IPF dispune de aranjamente pentru a defini, implementa și revizui periodic cadrul de gestionare a rezilienței cibernetice. Cadrul de gestionare a rezilienței cibernetice acordă o importanță ridicată siguranței și eficienței operațiunilor unei IPF, susținând stabilitatea financiară. Cadrul de gestionare a rezilienței cibernetice trebuie să fie aprobat de consiliu și include:

- 1.1. o strategie privind reziliența cibernetică, care detaliază modul în care sunt determinate obiectivele de reziliență cibernetică, toleranța la riscurile cibernetice și modul în care sunt identificate și administrate riscurile cibernetice, în scopul atingerii obiectivelor stabilite;
- 1.2. obiectivele de reziliență cibernetică, riscurile identificate și măsurile de gestionare a acestora;
- 1.3. cerințele în ceea ce privește resursele umane, tehnologice și procesele necesare gestionării riscurilor cibernetice;
- 1.4. procedurile de comunicare pentru a asigura colaborarea eficace cu toate părțile relevante (cum ar fi autoritățile, alte IPF, participanții și furnizorii de servicii informatice);
- 1.5. definirea rolurilor și responsabilităților consiliului și ale conducerii în domeniul asigurării rezilienței cibernetice, inclusiv în cazuri de urgență;
- 1.6. procesul de evaluare periodică a adecvării și eficacității cadrului de gestionare a rezilienței cibernetice;
- 1.7. revizuirea periodică a cadrului de gestionare a rezilienței cibernetice, având în vedere noile amenințări, incidentele anterioare și scenarii noi potențiale.

2. Identificarea

Administratorul IPF identifică și clasifică din punct de vedere al importanței: funcțiile și serviciile furnizate, precum și activele informaționale suport aferente, modalitățile de acces la sistem și dependențele interne și externe. Acestea trebuie protejate, în ordinea priorității, împotriva compromiterii prin atacuri cibernetice. Administratorul IPF identifică riscurile de natură cibernetică pe care le suportă de la alte entități sau pe care le induce altor entități.

3. Protecția

Administratorul IPF proiectează sistemele, procesele și serviciile, precum și definește și implementează controale eficiente și eficace, pentru a proteja confidențialitatea, integritatea și disponibilitatea funcțiilor, serviciilor și activelor- suport. Proiectarea și controalele vizează mai multe niveluri de protecție și detecție, în cazul în care măsurile de protecție inițiale eșuează. Criteriile de participare, contractele cu furnizorii externi și conexiunile

stabilite sprijină obiectivele de reziliență cibernetică. Măsurile de protecție contra amenințărilor interne includ cel puțin următoarele: înregistrarea și analiza activităților suspecte ale personalului cu acces la sistem, prevenirea pierderii datelor, verificarea personalului la angajare și periodic, inclusiv în cazul modificării responsabilităților, permiterea accesului fizic și informatic la sistem exclusiv personalului autorizat, monitorizat și pregătit.

4. Detectarea

Administratorul IPF implementează proceduri și instrumente de monitorizare în timp real, care permit detectarea unor amenințări, a manifestării unor anomalii sau evenimente ce pot indica un potențial incident de natură cibernetică. Este necesar să fie detectate amenințările cunoscute, precum și cele încă necunoscute, în baza unor criterii de comportament suspect. Detectarea incidentelor se asigură în timp util, pentru a permite aplicarea măsurilor de protecție stabilite în vederea prevenirii și/sau limitării consecințelor incidentului. Procedurile sprijină procesul de investigare ulterioară a incidentelor, prin păstrarea unor jurnale de operare detaliate o perioadă adecvată de timp.

5. Reluarea activităților

Administratorul IPF dispune de planuri de măsuri pentru a investiga în detaliu și a răspunde eficient și eficace la o gamă largă de incidente ciberneticе, în vederea limitării impactului incidentului, reluării activității și recuperării activelor și informațiilor afectate. Administratorul IPF proiectează și testează sistemele și procesele pentru a realiza reluarea în siguranță, cu menținerea integrității datelor, a operațiunilor și serviciilor sale critice, în maximum două ore de la momentul apariției unei perturbări, și să asigure decontarea până la sfârșitul zilei în care s-a manifestat perturbarea, inclusiv în situații extreme, dar plauzibile. Planurile de măsuri au în vedere și situația în care obiectivul de reluare a activității nu este atins, prevăzând sisteme sau proceduri alternative, cum ar fi procesarea manuală, în scopul de a procesa cel puțin instrucțiunile critice. Planurile de măsuri includ păstrarea în siguranță a unor copii de rezervă ale datelor și aplicațiilor, reconcilierea periodică și recuperarea datelor și aplicațiilor.

6. Testarea

6.1. Cadrul de administrare a rezilienței ciberneticе este testat riguros, cel puțin anual, pentru a determina eficacitatea acestuia. Testele trebuie:

- 6.1.1.** să utilizeze informații actualizate privind amenințările ciberneticе, luând în considerare scenarii extreme, dar plauzibile și capacități avansate ale atacatorilor;
- 6.1.2.** să identifice și să evalueze vulnerabilități care pot afecta atingerea obiectivelor de reziliență cibernetică;
- 6.1.3.** să ofere informații utile și credibile pentru gestionarea riscurilor ciberneticе.

6.2. Tipurile de teste efectuate includ:

- 6.2.1. exerciții de identificare și evaluare de vulnerabilități, inclusiv prin operarea periodică pe mediul de producție de la sediul secundar;
 - 6.2.2. testări pe bază de scenarii, inclusiv indisponibilitatea totală a sediului principal în cursul zilei de operare;
 - 6.2.3. teste de penetrare a sistemelor și rețelelor, în special a celor conectate la internet;
 - 6.2.4. teste efectuate de echipe independente față de funcția testată (red teams), care să simuleze atacuri reale și care să vizeze sistemele, rețelele, personalul și procesele.
- 6.3. Periodic, IPF organizează exerciții de testare a rezilienței cibernetice care să implice, cel puțin, toți participanții critici, furnizorii critici și IPF conectate. IPF participă la exerciții de continuitate a activității organizate de autorități.
- 7. Conștientizarea amenințărilor**
- Administratorul IPF monitorizează proactiv amenințările cibernetice curente, pentru a obține și utiliza informații pertinente în vederea prevenirii incidentelor cibernetice și a tratării rapide și eficiente a acestora.
- Administratorul IPF stabilește un proces de colectare, analiză și diseminare a informațiilor referitoare la amenințările cibernetice. Cadrul de administrare a rezilienței cibernetice este revizuit continuu în baza acestor informații.
- 8. Învățarea și dezvoltarea**
- Administratorul IPF evaluează incidentele cibernetice care au avut loc, mai ales atacurile reușite, monitorizează dezvoltările tehnologice și adoptă măsuri pentru detectarea și contracararea unor posibile amenințări viitoare, prin analiza deviațiilor de la nivelul normal al activităților din sistem și al comportamentelor personalului.

la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței
financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată

Cerințe aplicabile conexiunilor între sistemele de plăți

1. Generale

- 1.1. Administratorul sistemului de plăți identifică și evaluează toate sursele potențiale de risc care rezultă din stabilirea unei conexiuni, atât înainte de a încheia acordul aferent conexiunii, cât și în mod permanent, după stabilirea acesteia;
- 1.2. Administratorul sistemului de plăți implicat într-o conexiune îndeplinește, întocmai și la timp, toate obligațiile față de sistemele de plăți cu care este conectat și față de participanții săi;
- 1.3. Administratorul sistemului de plăți, care stabilește conexiuni multiple, asigură că riscurile generate într-o conexiune nu se propagă și nu afectează siguranța altor conexiuni și a altor sisteme de plăți;
- 1.4. O conexiune este concepută astfel încât fiecare administrator de sistem de plăți să fie capabil să continue să respecte alte cerințe de monitorizare aplicabile.

2. Siguranța juridică

- 2.1. Cadrul normativ aplicabil atât sistemelor de plăți implicate într-o conexiune, cât și cel aplicabil conexiunii în cauză oferă un grad ridicat de certitudine pentru fiecare aspect al funcționării conexiunii, în toate jurisdicțiile relevante;
- 2.2. Regulile, procedurile și contractele care guvernează conexiunea sunt clare, ușor de înțeles și în conformitate cu legile și alte reglementări relevante. Acestea sunt ușor accesibile pentru fiecare parte care are un interes legitim;
- 2.3. Regulile, procedurile și contractele care guvernează conexiunea sunt complete, valabile și aplicabile în toate jurisdicțiile relevante. Există un nivel ridicat de certitudine că măsurile dispuse în conformitate cu aceste reguli și proceduri nu pot fi suspendate, anulate sau reversibile;
- 2.4. Administratorii sistemelor de plăți implicați într-o conexiune identifică și atenuează riscurile care decurg din orice potențial conflict de norme între jurisdicții;
- 2.5. Administratorii sistemelor de plăți implicați într-o conexiune respectă cadrele de reglementare aplicabile.

3. Riscul operațional

- 3.1. Obiectivele administratorului sistemului de plăți privind cerințele și politica de securitate a informației acoperă și aranjamentul aferent conexiunii;
- 3.2. Nivelul de calitate a serviciilor furnizate prin intermediul conexiunii este aprobat de administratorii sistemelor de plăți implicate într-o conexiune și comunicat tuturor părților relevante;

- 3.3. Administratorii sistemelor de plăți asigură că aranjamentele de gestionare a riscurilor și capacitatea de procesare sunt dimensionate corespunzător și sunt sigure pentru a opera conexiunea pentru volumele maxime curente și viitoare proiectate ale activității desfășurate prin intermediul conexiunii;
 - 3.4. Funcționarea conexiunii este testată și monitorizată în mod corespunzător și incidentele sunt înregistrate și urmărite. Administratorii sistemelor de plăți conectate și toate părțile implicate convin asupra aranjamentelor privind continuitatea activității desfășurate prin intermediul conexiunii.
- 4. Riscul financiar**
- 4.1. Administratorii sistemelor de plăți au o înțelegere clară a impactului pe care conexiunea îl are asupra fiecărui risc financiar la care acestea se expun;
 - 4.2. Regulile și procedurile sistemului de plăți permit participanților să aibă o înțelegere clară a impactului pe care conexiunea îl are asupra fiecărui risc financiar la care aceștia se expun;
 - 4.3. Activele utilizate pentru decontare prin intermediul conexiunilor comportă riscuri de credit sau de lichiditate scăzute sau inexistente;
 - 4.4. Plățile prin intermediul conexiunii sunt decontate prompt, de preferință în cadrul aceleiași zile de operare;
 - 4.5. Acordul privind stabilirea conexiunii asigură măsuri adecvate pentru gestionarea și minimizarea riscurilor asociate incapacității unui participant de a-și îndeplini prompt obligațiile sale, în special în cazul în care are loc un proces de compensare.
- 5. Criteriile de acces**
- 5.1. Criteriile de acces sunt clare, obiective și nediscriminatorii. Aceste criterii sunt publice;
 - 5.2. Criteriile de acces sunt justificate din perspectiva siguranței și eficienței sistemului de plăți și a piețelor financiare pe care le deservește;
 - 5.3. Criteriile de acces sunt adaptate în funcție de tipul conexiunii, ținând cont de riscurile la care sunt expuși administratorii sistemelor interconectate și participanții, în cazul fiecărui tip de conexiune;
 - 5.4. Administratorul sistemului de plăți care refuză stabilirea unei conexiuni motivează solicitantului refuzul, în scris;
 - 5.5. Administratorul sistemului de plăți implicat într-o conexiune se asigură că prețurile se stabilesc nediscriminatoriu și transparent;
 - 5.6. Regulile și procedurile de încetare a accesului sunt definite.
- 6. Eficiența**
- 6.1. Administratorul sistemului de plăți dispune de scopuri și obiective clar definite, măsurabile și realizabile în legătură cu funcționarea conexiunii, cum ar fi, dar fără a se limita la, nivelul minim de calitate a serviciilor prestate, gestionarea riscurilor și prioritățile de afaceri. Administratorul sistemului de plăți deține mecanisme de revizuire regulată a eficienței și eficacității fiecărei conexiuni;

- 6.2. O conexiune este concepută astfel încât să satisfacă nevoile actuale și viitoare ale participanților și ale piețelor pe care le deservește;
- 6.3. Stabilirea de conexiuni nu afectează echilibrul dintre eficiență și gestionarea riscului în cadrul sistemelor de plăți.

7. Guvernanța

- 7.1. Conducerea administratorului sistemului de plăți implicat într-o conexiune dispune de o strategie clară privind stabilirea de conexiuni, care este adusă la cunoștința proprietarilor sistemului, autorităților relevante, utilizatorilor și, la un nivel mai general, altor sisteme de plăți;
- 7.2. Administratorul sistemului de plăți are obiective care evidențiază prioritatea siguranței și eficienței conexiunii și care sprijină, în mod explicit, interesul public;
- 7.3. Aranjamentele de guvernanță asigură că o decizie de a stabili o conexiune reflectă corespunzător obiectivele și interesele părților implicate și reflectă/descriu modul cum se realizează această reflectare de interese;
- 7.4. Administratorul sistemului de plăți implicat într-o conexiune implementează mecanisme formalizate pentru schimbul de informații relevante cu părțile implicate și să le consulte atunci când este nevoie.

8. Conexiunile indirecte și conexiunile releu

- 8.1. Înainte de stabilirea unei conexiuni indirecte sau releu, administratorul sistemului de plăți analizează toate riscurile aferente intermediarii schimbului de ordine de plată;
- 8.2. Administratorul sistemului de plăți care utilizează un intermediar pentru a opera o conexiune cu un alt sistem de plăți cuantifică, monitorizează și gestionează riscul juridic suplimentar, care decurge din utilizarea unui intermediar;
- 8.3. Administratorii sistemelor de plăți identifică și atenuează adecvat riscul operațional indus de către intermediar;
- 8.4. Administratorul sistemului de plăți implicat într-o conexiune indirectă sau releu monitorizează adecvat rolul și soliditatea financiară a oricărui intermediar;
- 8.5. Administratorii sistemelor de plăți implicate într-o conexiune indirectă sau releu se asigură că intermediarul nu restricționează în mod nejustificat utilizarea conexiunii de către orice participant;
- 8.6. Eficiența și eficacitatea conexiunilor indirecte și releu sunt periodic evaluate și comparate cu canalele alternative de transmitere a ordinelor de transfer, de exemplu, prin conexiuni directe.

Anexa nr. 3

la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței
financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată

Cerere de licențiere a administratorului infrastructurii pieței financiare (IPF)

1. Informații generale

Data cererii
Denumirea persoanei juridice solicitante
Adresa juridică
Tipul IPF
Numele persoanei care își asumă responsabilitatea pentru cerere
Datele de contact ale persoanei care își asumă responsabilitatea pentru cerere
Numele persoanei responsabile pentru conformitatea IPF
Datele de contact ale persoanei responsabile pentru conformitatea IPF
Datele de identificare ale societății-mamă (dacă este cazul)

2. Referințele documentelor

Cerința din titlul III capitolul I Licențierea administratorilor IPF	Numărul de referință unic al documentului	Titlul documentului	Capitolul, secțiunea ori pagina documentului unde sunt furnizate informațiile sau motivul pentru care nu sunt furnizate informațiile
Pct. xx			
Anexa x, pct. y			

Anexa nr. 3A

la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței
financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată

Cerere de autorizare a autorității de guvernare a schemei/aranjamentului de plată

1. Informații generale

Data cererii
Denumirea persoanei juridice solicitante
Adresa juridică
Tipul schemei/aranjamentului de plată
Numele persoanei care își asumă responsabilitatea pentru cerere
Datele de contact ale persoanei care își asumă responsabilitatea pentru cerere
Numele persoanei responsabile pentru conformitatea schemei/aranjamentului
Datele de contact ale persoanei responsabile pentru conformitatea schemei/aranjamentului
Datele de identificare ale societății-mamă (dacă este cazul)

2. Referințele documentelor

Cerința din titlul III capitolul II Autorizarea operării schemelor/ aranjamentelor de plată	Numărul de referință unic al documentului	Titlul documentului	Capitolul, secțiunea ori pagina documentului unde sunt furnizate informațiile sau motivul pentru care nu sunt furnizate informațiile
Pct. xx			
Anexa x, pct. y			

Anexa nr. 4

la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței
financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată

**Formular de cerere de confirmare a emiterii/acceptării instrumentelor de plată
electronică**

..... (numele instituției emitente), IDNO., având sediul în
țara/raionul, localitatea, str. nr., cod
poștal, prin, în calitate de reprezentant legal, solicităm
confirmarea privind emiterea /acceptarea a instrumentului de plată electronică
de tip -, în următoarele condiții:

- a) cont/conturi atașate (monedă națională, valute sau monedă electronică)
.....;
- b) funcționalitate instrument -
- c) circulație națională/internațională
- d) soluția tehnică a instrumentului (cu bandă
magnetică/chip/contactless/virtual
- e) schema de plată asociată instrumentului (VISA/Mastercard/Amex/MIA etc.)
- f) executarea suportului fizic a instrumentului se va face de către societatea
....., cod IDNO, cu sediul în localitatea, str. nr...
....., cod poștal
- g) personalizarea instrumentului se va face de către societatea, cod
IDNO..... cu sediul în localitatea, str. nr., cod poștal ..
.....;
- h) procesarea tranzacțiilor cu instrumentul se va face de către societatea
..., cod de înregistrare de stat / IDNO nr., cu sediul în localitatea
....., str. nr., cod poștal

Semnătura autorizată a
solicitantului,
S.S./L.S.

la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței
financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată

**Formular de cerere de confirmare a punerii în circulație a instrumentelor de
plată electronică cu acces la distanță**

..... (numele instituției emitente), cod IDNO nr., având sediul
în țara/raionul, localitatea, str. nr., cod
poștal, prin, în calitate de reprezentant legal, solicităm
confirmarea privind punerea în circulație a instrumentului de plată electronică
cu acces la distanță (IPAD) de tip¹, în următoarele condiții:

a) Denumirea IPAD:

c) Segmentul de utilizatori²:

d) Producătorul soluției informatice.....;

e) Proprietățile IPAD (inclusiv: **tipul accesului** (internet-banking – Windows,
MacOS, Linux; mobile-banking – Androind, iOS, Windows Phone/Mobile,
BlackBerry OS, etc.), **tipul browserului** (internet-banking - Microsoft Internet
Explorer/EDGE, Mozilla Firefox, Opera, Apple Safari, Google Chrome, etc.), **tipul
autentificării** (autentificare simplă - Login și Parolă, autentificare
multifactorială - utilizarea a două sau mai multe elemente incluse în categoria
cunoștințelor, posesiei și inerenței, modalitatea în care realizează autentificarea
strictă a clienților (SCA), cu prezentarea elementelor de SCA)

.....

.....

.....;

f) Funcționalitățile IPAD / operațiuni efectuate prin intermediul
instrumentului:

.....

.....

.....;

g) Alte informații/comentarii:

.....

.....

.....;

h) Lista documentelor anexate la cerere:

.....

.....

.....;

¹ Se va completa tipul IPAD: PC/internet/ mobile/telephone/-banking

² Se va completa cu: persoane fizice/persoane juridice.

Semnătura autorizată
a prestatorului de servicii de
plată

Model raport incident operațional sau de securitate

1. Administrator IPF/Participant/
2. Numele, funcția și datele de contact ale persoanei care raportează incidentul
3. Data și momentul apariției incidentului
4. Data și momentul constatării incidentului
5. Data și momentul finalizării incidentului
6. Tip incident operațional/de securitate (echipament, soft, uman, social, procedură, cauză naturală, altele)
7. Cauza incidentului
8. Descrierea detaliată a incidentului
9. Măsurile luate pentru limitarea consecințelor incidentului
10. Măsurile luate pentru prevenirea unor incidente similare
11. Numele, funcția și datele de contact ale persoanei/persoanelor care pot furniza informații suplimentare legate de incidentul raportat

Anexa nr. 7

la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței
financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată

Informare referitoare la desfășurarea proiectului-pilot de testare a
instrumentelor de plată electronică

..... (numele instituției), cod IDNO, cu adresa juridică
(țara/raionul), localitatea, str. nr., cod poștal
....., prin (numele și prenumele), în calitate de reprezentant legal
notifică lansarea unui proiect-pilot pentru instrumentul(ele) de plată electronică
de tip

Informații suplimentare

1. Denumirea produsului:

2. Perioada de testare: salariați ai prestatorului de servicii de plată
număr alți utilizatori (detaliați) număr

3. Masa critică de utilizatori:

salariați ai prestatorului de servicii de plată
număr

alți utilizatori (detaliați)
număr

4. Tipuri de operațiuni permise:

a)

b)

c)

d)

e)

f)

g)

h)

5. Limite de tranzacționare

a) limita pe tranzacție pentru plăți intrabancare:

b) limita pe tranzacție pentru plăți interbancare:

c) limita zilnică pentru transferuri:

d) limita zilnică pentru schimburi valutare:

e) limită pe tranzacție pentru schimburi valutare:
etc. ...

6. Fondurile tranzacționate:

7. Ulterior perioadei de testare accesul la funcționalitățile testate va fi
restricționat?

☐ detalii _____

8. Tehnologiile utilizate în dezvoltarea proiectului:

☐ API	☐ Chatbot	☐ Distributed Ledger Technology (DLT)
☐ Recunoaștere optică a caracterelor (OCR)	☐ Inteligență artificială (AI)	☐ Cloud Computing
☐ Sistem de informare geografic (GIS)	☐ Contracte inteligente	☐ Big Data
☐ Managementul datelor	☐ Învățare automată	☐ Web-scraping
☐ Biometrie	☐ Vizualizarea datelor	☐ Procesarea limbajului natural
☐ Altele (indicați)		

9. Tipuri de inovație implicate:

- ☐ Produs/serviciu/activitate nou(ă)
- ☐ Utilizarea evolutivă sau inovatoare a produsului/serviciului/activității
- ☐ Proces/procedură intern(ă) nou(ă)
- ☐ Utilizarea evolutivă sau inovatoare a procesului/procedurii intern(e)
- ☐ Altele (indicați)

Anexat solicitării se află următoarele documente:

1.
2.
3.
4.
5.

Persoanele de contact care pot oferi clarificări cu privire la această solicitare sunt:

1. Numele și prenumele
Telefon:, e-mail:
2. Numele și prenumele
Telefon:, e-mail:

Datele și informațiile furnizate sunt adevărate, corecte și reflectă situația existentă (până) la data de/...../.....

Semnătura reprezentatului legal al prestatorului
de servicii de plată solicitant,
S.S./L.S.

NOTĂ:

Cererea se va completa de către reprezentantul legal al prestatorului de servicii de plată.